

Голае Радзімы

Выдавецтва «Беларусь»
Мінск 1972 г.
Директор: А. М. Дашкевіч

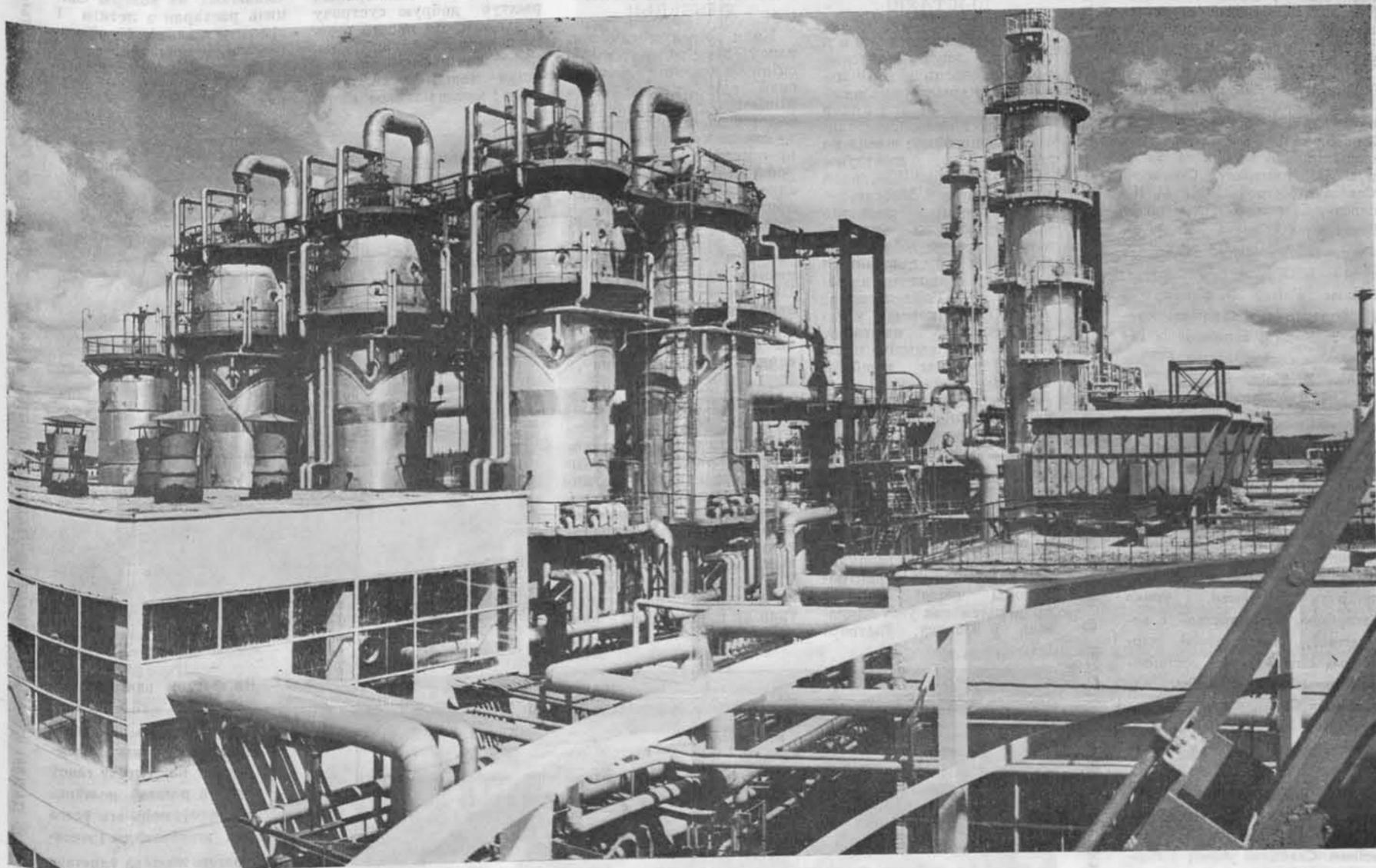
№ 21 (1232)

МАЙ 1972 г.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

ГОД ВІДАННЯ 17-ТЫ

ЦАНА 2 КАП.

ІНДУСТРЫЯЛЬНЫ ПЕЙЗАЖ СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСІ.

ДРУЖБАЙ І БРАЦТВАМ МОЦНЫЯ

Шматнацыянальны савецкі народ ідзе насустрач свайму вялікаму святу — паўвекавому юбілею Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Працоўныя Беларусі, як і ўсе савецкія людзі, дзейна рыхтуюцца да гэтай выдатнай падзеі, поўныя рашучасці азнаменаваць яе новымі здзяйсненнямі на ўсіх участках камуністычнага будаўніцтва.

Узнікненне першай у свеце шматнацыянальнай сацыялістычнай дзяржавы мела велізарнае значэнне для гістарычнага лёсу сацыялізма. Яно з'явілася прамым і непасрэдным працягам справы, пачатай Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй, якая разбіла векавыя аковы сацыяльнага і нацыянальнага прыгнёту, вывела народы былой царскай Расіі на шлях сапраўднай свабоды, узняла іх да творчасці і будаўніцтва.

У стварэнні СССР, як падкрэсліваецца ў пастанове ЦК КПСС «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік», найвялікшая заслуга належыць Ул. І. Леніну — тварцу стройнага вучэння па нацыянальнаму пытанню, які ўзброіў Камуністычную партыю навуковымі прынцыпамі нацыянальнай па-

літыкі. Абгрунтаваўшы задачы партыі па згуртаванні ўсіх народаў Краіны Саветаў у адзінае інтэрнацыянальнае брацтва, Ул. І. Ленін пісаў у 1920 годзе: «Неабходна імкнуцца да больш цеснага федэратыўнага саюза, маючы на ўвазе, па-першае, немагчымасць адстаяць існаванне савецкіх рэспублік, акружаных непараўнальна больш магутнымі ў ваенных адносінах імперыялістычнымі дзяржавамі ўсяго свету, без цяжнейшага саюза савецкіх рэспублік; па-другое, неабходнасць цеснага эканамічнага саюза савецкіх рэспублік, без чаго неажыццявіма аднаўленне разбураных імперыялізмам прадукцыйных сіл і забеспячэнне дабрабыту працоўных; па-трэцяе, тэндэнцыя да стварэння адзінай, па агульнаму плану рэгулюемай... гаспадаркі...».

Ленінскія ідэі былі сустрэты працоўнымі з глыбокім разуменнем і гораца падтрыманым. За добраахвотнае аб'яднанне ў адзіны саюз выступілі ўсе савецкія рэспублікі. Як указаў на XXIV з'ездзе КПСС Л. Брэжнеў: «Ва ўтварэнні, умацаванні, развіцці гэтага магутнага саюза раўнапраўных народаў, якія сталі на шлях сацыялізма, адыгралі сваю ролю ўсе нацыі і народнасці нашай краіны, і перш за ўсё, вялікі рускі на-

**Ціхан КІСЯЛЕЎ,
Старшыня Савета
Міністраў БССР**

род. Яго рэвалюцыйная энергія, самаадданасць, працавітасць, глыбокі інтэрнацыяналізм па праву здабылі яму шчырую павагу ўсіх народаў нашай сацыялістычнай Радзімы».

Аб'яднанне савецкіх рэспублік на аснове добраахвотнасці і поўнага раўнапраўя ў адзіны саюз нязмерна ўмацавала магутнасць першай у гісторыі сацыялістычнай дзяржавы, стварыла ўмовы для хуткага ўздыму народнай гаспадаркі краіны, паспяховага будаўніцтва новага грамадства. Шырокая працэса адкрылася да сацыяльна-эканамічнага і культурнага развіцця ўсіх савецкіх народаў. Іх свабода і незалежнасць цяпер надзейна ахоўвалася магутнасцю ўсяго СССР. Саюзным рэспублікам сталі пад сілу самыя складаныя і цяжкія задачы сацыялістычнага будаўніцтва, бо заўсёды і ва ўсім яны адчувалі локаць сябра, абапіраліся на брацкую ўзаемадапамогу і падтрымку.

Непарыўная дружба савецкіх народаў, спаяных адзінствам рэвалюцыйных мэт, жыццё-

вых інтарэсаў і камуністычных ідэалаў, з'яўляецца магутнай пераўтвараючай сілай, здольнай тварыць чуды. Аб гэтым красамойна гавораць сапраўды грандыёзныя здзяйсненні Краіны Саветаў у цэлым і кожнай рэспубліцы паасобку, у прыватнасці Беларускай ССР. Да Вялікага Кастрычніка наш край з'яўляўся адсталай аграрнай ускраінай царскай імперыі. Тут па сутнасці не было ніводнага буйнога завода. Пераважалі дробныя паўсаматужныя прадпрыемствы па першапачатковай перапрацоўцы сельскагаспадарчай і лясной сыравіны.

На душу насельніцтва выпускалася амаль у пяць разоў менш прамысловай прадукцыі, чым у цэлым па Расіі, 86 працэнтаў насельніцтва Беларусі складалі сяляне, якія бязрадасна жылі і марнелі. Задушаныя нястачай, многія з іх пакідалі родныя краі ў пошуках лепшага лёсу.

Трэба заўважыць, што ў выніку імперыялістычнай і грамадзянскай войнаў эканоміка Беларусі прыйшла яшчэ ў большы заняпад. У 1920 годзе, напрыклад, прадукцыя сельскай гаспадаркі зменшылася ў параўнанні з 1913 годам больш чым напалавіну, а прамысловасці — у пяць разоў.

Зусім відавочна, што ў адзіночку, абапіраючыся толькі на ўласныя сілы, Беларусь не змагла б хутка аднавіць народную гаспадарку, у шырокім маштабе разгарнуць сацыялістычнае будаўніцтва. Гэта можна было зрабіць толькі ў цесным супрацоўніцтве з іншымі савецкімі рэспублікамі ў рамках адзінага саюза.

Дружалюбныя добраахвотныя сувязі ва ўсіх галінах грамадскага жыцця ўстанавіліся паміж нацыянальнымі рэспублікамі з першых жа дзён Савецкай улады. Гэтыя сувязі будаваліся на непахісных прынцыпах пралетарскага інтэрнацыяналізму, узаемнай падтрымкі і бескарыслівай дапамогі. Так, у снежні 1920 года вышэйшы савет народнай гаспадаркі РСФСР прадаставіў Беларусі грашовы аванс для аднаўлення народнай гаспадаркі і даў распараджэнне накіроўваць рэспубліцы патрэбныя матэрыялы ў першую чаргу. У наступным годзе СНК РСФСР адпусціў каля 6 мільянаў рублёў для забеспячэння прадпрыемстваў рэспублікі сыравінай і абсталяваннем, а к вясне выдзеліў насенне збожжавых і агародніх культур.

З утварэннем СССР усеакавае супрацоўніцтва савецкіх рэспублік стала яшчэ больш [Заканчэнне на 2—3-й стар.]

БЕЛАРУСЬ НА МІЖНАРОДНАЙ агляд навін АРЭНЕ

З кожным годам пашыраюцца сувязі Беларусі з братнімі сацыялістычнымі краінамі. Сведчанне гэтаму — нядаўняе адкрыццё генеральнага консульства Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі ў Мінску.

У сувязі з адкрыццём генеральнага консульства сталіцу нашай рэспублікі наведаў Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі ў СССР Х. Бітнер. Пасла суправаджалі адказны супрацоўнікі пасольства ГДР у СССР Р. Кон, В. Шнайдэр, В. Умбрайт і Г. Марш.

Х. Бітнер і генеральны консул ГДР у Мінску Л. Волерт нанеслі візіты кандыдату ў члены Палітбюро ЦК КПСС, першаму сакратару ЦК Кампартыі Беларусі П. Машэраву, Старшынні Савета Міністраў БССР Ц. Кісялёву, Старшынні Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Ф. Сурганаву, міністру замежных спраў БССР А. Гурыновічу. Падчас візітаў Х. Бітнера і Л. Волерта суправаджалі консул Э. Корн і супрацоўнік генеральнага консульства ГДР у Мінску Х. Віціх.

З выпадку адкрыцця ў Мінску генеральнага консульства ГДР Надзвычайны і Паўнамоцны пасол ГДР Х. Бітнер наладзіў прыём. Прыём адбыўся з удзелам генеральнага консула Л. Волерта і адказных супрацоўнікаў пасольства ГДР у СССР. На прыёме прысутнічалі кіраўнікі Кампартыі і ўрада рэспублікі, міністэрстваў і ведамстваў, прадстаўнікі партыйных і грамадскіх арганізацый, актывісты Беларускага аддзялення Савецкага таварыства дружбы з ГДР, журналісты, генеральны консул ПНР у Мінску А. Валяшэк.

Пасол ГДР Х. Бітнер і генеральны консул Л. Волерт усклалі вянок да помніка-абеліска воінам Савецкай Арміі і партызанам Беларусі на плошчы Перамогі.

Мінск наведаў таксама сакратар Магдэбургскага акруговага камітэта Сацыялістычнай адзінай партыі Германіі доктар Х. Вініг. Ён быў прыняты сакратаром ЦК КПБ А. Кузьміным. Пасля Мінска Х. Вініг накіраваўся ў Гомель, дзе наведаў завод «Гомсельмаш».

МОСТ ДРУЖБЫ

150 рэйсаў робяць штодзень лётчыкі Беларускага ўпраўлення грамадзянскай авіяцыі. Пяцьдзесят гарадоў Савецкага Саюза прымаюць самалёты з Мінска. Сёлета прыбавілася дзесяць новых маршрутаў і сярод іх Мінск — Душанбэ, Мінск — Кіраваград. З Душанбэ ўпершыню прыляцеў у Мінск самалёт «ІЛ-18», праклаўшы паветраны мост паміж дзвюма братнімі рэспублікамі.

НА МІЖНАРОДНЫЯ ВЫСТАЎКІ

Сельскагаспадарчая тэхніка, якую выпускае прамысловасць Гомельшчыны, карыстаецца вялікім пошывам. Вось і цяпер машыны і механізмы займаюць дастойнае месца на міжнароднай выстаўцы «Сельгастэхніка-72», якая адкрываецца ў Маскве.

У Савецкім раздзеле выстаўкі будуць экспанавана сільскаўборачныя камбайны і прычэпныя ёмістасці, створаныя на заводзе «Гомсельмаш». Асабліва цікавае ў наведвальнікаў выстаўкі, бяспрэчна, выкліча новы сільскаўборачны камбайн «Віхор».

У раздзеле меліярацыйнай тэхнікі будзе дэманстраваць сваю прадукцыю Мазырскі завод.

На міжнароднай выстаўцы «Электра-72», якая адкрываецца 12 ліпеня ў Маскве, будзе прадстаўлена прадукцыя Магілёўскага завода «Электрарухавік». Першыя два электраматоры серыі 4А-100 прадпрыемства ўжо адправіла ў Маскву. Вытвор-

часць такіх рухавікоў асвоена сёлета.

ПЯТАЯ ТЭХНАЛА- ГІЧНАЯ

У шыферным цэху Крычаўскага цэментавашыфернага камбіната здадзена ў эксплуатацыю новая, пятая па ліку, тэхналагічная лінія. Яна прызначана для выпуску плоскага шыферу. Лінія аснашчана найвышэйшым абсталяваннем. Усе працэсы аўтаматызаваны. Цяпер зменная выпрацоўка на ёй складае 500 лістоў шыферу.

БЕЛАРУСКАЯ ЕЛКА У ШВЕДЫ

Каля дзвюх тысяч гектараў лесу можна вырасіць з насення беларускай елкі, адпраўленага Міністэрствам лясной гаспадаркі рэспублікі на заказ знешнегандлёвага прадпрыемства Венгрыі «Унгарфлор». Беларуска елка адрозніваецца высокай прадукцыйнасцю, добрай формай ствала. Яна дае з гектара да 600 кубаметраў драўніны. Высокую атэстацыю елка атрымала ў Швецыі, куды насенне пастаўляецца ўжо каля дзесяці год. Тут, паводле шведскіх дадзеных, ёю засеяна 70 тысяч гектараў.

З НОВЫМІ МАЛЮНКАМІ

Ільняныя абрусы з новымі малюнкамі «журавінка», «рэзда» і «іскрынка» запушчаны ў вытворчасць на Аршанскім ільнякамбінате. Яны распрацаваны мастакамі А. Волкавым, Н. Шаўцовым і Т. Артамонай. Рыхтуецца да выпуску парцёрная тканіна з малюнкам «калейдаскоп».

У гэтым годзе аршанскія тэкстыльчыкі абновяць чвэрць асартыменту сваіх вырабаў, укараняючы ў вытворчасць 50 новых узораў. Бытавых тканін будзе выпушчана амаль на паўмільёна квадратных метраў больш, чым летась.

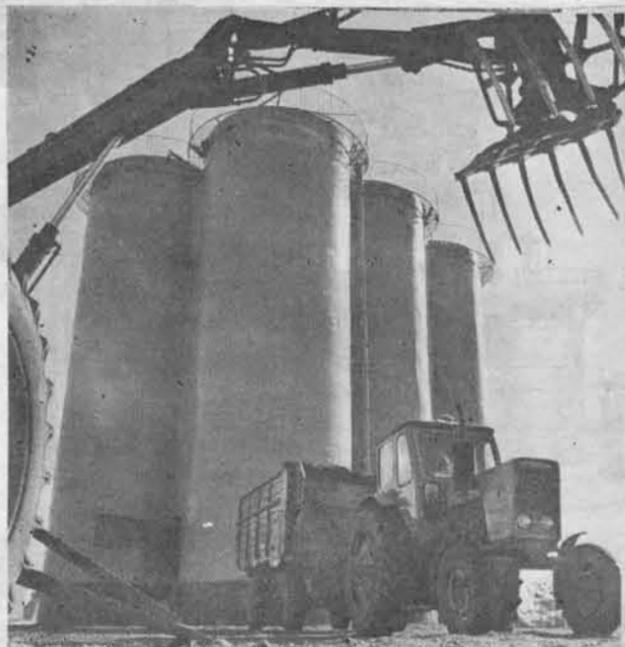
НА ШЛЯХАХ ТУРЫСЦКІХ

На аўтамабільных трасах, якія вядуць з Брэста ў Мінск, Ковель, а з Мінска да мемурыяльнага комплексу «Хатынь», спажывецкая кааперацыя рыхтуе добрую сустрэчу турыстам. Да новага сезону падарожжаў рэстараны, кафэ, павільёны аснашчаны новымі тэхналагічнымі і халадзільным абста-

ляваннем, занавя афармляюцца інтэр'еры абедзенных залаў, добраўпарадкаваецца навакольная тэрыторыя.

У раённым цэнтры Бяроза завяршаецца будаўніцтва двухпавярховага камбіната харчавання з залай на 150 месц, кафэ на 100 месц і магазінам «Кулінарыя».

Пад Гродна — на возеры Юбілейнае і ў пасёлку Азёры наведвальнікаў будуць абслугоўваць два рэстараны. Адзін з іх пабудаваны на сваях пасярод вадаёма. Да паслуг адпачываючых на возеры Свіцэў рэстаран з летнім і зімовым заламі. У «Хатурыбака» прыдуць тыя, хто правядзе свой адпачынак на Браслаўскіх азёрах.

На ферме калгаса імя Урыцкага Гомельскага раёна нядаўна пабудаваны механізаваны адкормачнік на тысячу галоў буйной рагатай жывёлы. Абслугоўваюць яго ўсяго два жывёлаводы і механізатар. Жывёла ўдасць забяспечана кармамі: сенажом, сіласам, канцэнтратамі. **НА ЗДЫМКАХ:** сьняжныя збудаванні жывёлагадоўчага комплексу; у новым адкормачніку.

Фота Ч. МЕЗІНА.

ДРУЖБАЙ І БРАЦТВАМ МОЦНЫЯ

[Пачатак на 1-й стар.]

цесным і глыбокім. Дзякуючы паслядоўнаму ажыццяўленню ленинскай нацыянальнай палітыкі вузы брацкай дружбы становіліся з году ў год больш моцныя. Яны шырыліся і мацнелі ў кіпучых буднях першых пяцігодкаў, у самаадданай барацьбе за сацыялістычную перабудову вёскі, за ажыццяўленне культурнай рэвалюцыі.

Неацэннае значэнне мела дапамога ў развіцці навукі, культуры, падрыхтоўцы нацыянальных кадраў рэспублікі. На аснове ленинскага дэкрэта ў 1921 годзе ў Мінску адкрыўся Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт — першая вышэйшая навуковая ўстанова ў рэспубліцы. У яго стварэнні актыўны ўдзел прымалі вядомыя вучоныя Масквы, Ленінграда.

Камуністычная партыя і Савецкі ўрад забяспечылі спалучэнне хуткага развіцця народнай гаспадаркі ўсёй краіны і апераджальных тэмпаў росту

эканомікі нацыянальных рэспублік. Гэта дало магчымасць у найкарацейшы тэрмін ліквідаваць эканамічную адсталасць, характэрную ў мінулым для нацыянальных меншасцей Расіі.

У дружнай сацыялістычнай сям'і велізарных поспехаў дабіўся і беларускі народ. Сваёй натхнёнай працай пры ўсебаковай дапамозе брацкіх народаў ён ператварыў Беларусь у высокаразвітую індустрыяльна-калгасную рэспубліку.

Аб'яднанымі намаганнямі народы нашай краіны пад кіраўніцтвам партыі паспяхова ажыццявілі ленинскі план пабудовы сацыялізму, стварылі магутную сацыялістычную эканоміку, якая развіваецца па адзінаму плану ў інтарэсах усяго Саюза ССР і кожнай уваходзячай у яго рэспублікі.

Сапраўды рэвалюцыйны скачок забяспечаны ў сацыяльна-палітычным і культурным развіцці краіны. У ходзе сацыялістычнага будаўніцтва былі лі-

квідаваны эксплуатацыйныя класы, яшчэ больш узмацніўся саюз рабочага класа і калгаснага сялянства, у кожнай рэспубліцы сфарміравалася сацыялістычная інтэлігенцыя, склаўся нацыянальныя кадры. Завяршыўся працэс пераўтварэння старых нацый у новыя, сацыялістычныя. Нязмерна вырас матэрыяльны і культурны ўзровень жыцця савецкіх людзей.

Утварэнне і ўмацаванне СССР непарўйна звязаны з велізарнай палітычнай і арганізатарскай дзейнасцю партыі. Толькі ленинская партыя, узброеная перадавой рэвалюцыйнай тэорыяй, змагла згуртаваць усе нацыі і народнасці краіны ў адзінае інтэрнацыянальнае брацтва і накіраваць іх намаганні на стварэнне новага грамадства.

Рашаючы перавагі сацыялістычнага грамадства і дзяржаўнага ладу, неадольная сіла ўсталяваных з перамогай сацыялізму маральна-палітычна-

га адзінства савецкага грамадства і непарушнай дружбы народаў асабліва ярка праявіліся ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Рыхтуючыся да нападу на СССР, гітлераўцы разлічвалі, што ім удалася ўнесці разлад паміж савецкімі народамі. Але вораг жорстка пралічыўся. На яго шляху маналітнай сцяной сталі ўсе сацыялістычныя нацыі, якія ўзняліся па закліку Камуністычнай партыі на абарону вялікага Савецкага Саюза, сваёй сацыялістычнай Айчыны.

У кожнай воінскай часці і кожным партызанскім атрадзе поплеч мужна змагаліся з захопнікамі байцы і камандзіры — сыны і дочки ўсіх народаў СССР. Іх згуртаванасць пад сцягам пралетарскага інтэрнацыяналізму стала адной з галоўных крыніц перамогі Савецкага Саюза над фашызмам.

Жыватворныя крыніцы брацкай дружбы падзесяцяроўць нашы сілы і на мірным, працоўным фронце. Вядома, якія

вялікія страты народнай гаспадарцы краіны нанесла вайна. Асабліва яны былі вялікімі ў раёнах, тэрыторыя якіх падверглася варожай акупацыі. У нашай рэспубліцы загінуў кожны чацвёрты жыхар. Былі разграблены і разбураны амаль усе гарады і вёскі. Агульная сума матэрыяльных страт, нанесеных рэспубліцы фашысцкімі захопнікамі, раўнялася 35 бюджэтам даваеннага 1940 года.

Але, як гаворыцца, народы Савецкай краіны дружбай і брацтвам моцныя. Узаемная дапамога і ўзаемная падтрымка савецкіх рэспублік далі магчымасць хутка залачыць глыбокія раны вайны. Дастаткова ўспомніць, як у цяжкіх пасляваенных гадах ў вызваленую Беларусь з розных канцоў краіны ішлі пазыжы са збожжам, будаўнічымі матэрыяламі, прамысловым абсталяваннем. Толькі на капітальнае будаўніцтва ў першай пасляваеннай пяцігодцы БССР атрымала сродкаў больш, чым

Do You Know Byelorussia?

Mountains and oceans separate those Byelorussians whose fate has taken them to distant lands from their native country. They have lived for decades far away from their Motherland. But our compatriots have preserved in their hearts an ardent love for the Mother country, this love they have passed to their children and grandchildren. Through the years of Soviet power our land has undergone a remarkable transformation, and those of our countrymen that have visited Byelorussia could see this during their stay in our country. On the other hand, those who had no possibility to come here try to learn as much as possible about Byelorussia from Soviet books, magazines and newspapers.

This year all the peoples of the multinational Soviet country will celebrate the 50th Anniversary of the Union of Soviet Socialist Republics. The flourishing of Soviet Byelorussia, a member of this fraternal union, has been extraordinary: gardens and building sites have covered its territory and it has come to occupy an honorable place in international organisations of high standing.

In connection with the 50th anniversary of the USSR, the Byelorussian Society for Cultural Relations with the Compatriots Abroad suggests that our countrymen should take part in the following quiz.

1. What ancient state became historically the source of the origin of the Russian, Byelorussian and Ukrainian nations?

2. Name the distinguished Byelorussian cultural worker of the XVI century who was the first to print books in Byelorussian.

3. What patterns of Byelorussian weaving of the XVII century are well-known outside Byelorussia? Some of them can be found in the Hermitage in Leningrad and in the Trefyakovskaya Picture-Gallery in Moscow.

4. Who was the leader of the peasant revolt in 1863 in Byelorussia?

5. When and where was held the 1st Congress of the Russian Social-Democratic Labour party?

6. Give the date of the formation of the Byelorussian SSR. Who was the first Chairman of the Workers and Peasants government of the BSSR?

7. When did Byelorussia become a part of the Union of Soviet Socialist Republics?

8. What is the size of the area that the BSSR covers? How large is the population of the Byelorussian SSR?

9. In how many regions is the BSSR divided? Name the regional centres. What are the countries Byelorussia has common frontiers with?

10. Who wrote the words and music of the national Byelorussian anthem?

11. During the years of Soviet power a great number of mineral deposits have been found in Byelorussia. What minerals are extracted in large quantities in Polesje and in the southern part of the Minsk Region?

12. There were no higher educational institutions in Byelorussia till 1917. Now there are 28 higher educational institutions in our Republic. Which of them was the first to be established? Where is it?

13. Byelorussia is sometimes called a Partisan Republic because of the vast partisan movement during the Great Patriotic War. How many national avengers fought against the invaders on the territory of our Republic? Name the most prominent heroes of the partisan movement in Byelorussia.

14. Who was the Soviet pilot that sent his burning plane into enemy columns at the very beginning of the Great Patriotic War? Where did it happen?

15. What military operation carried out by the Soviet Army during the Great Patriotic War was called Bagration?

16. Why is July the 3rd a significant day in the history of the Byelorussian people?

17. What major international

organisation is Byelorussia a constituent member of?

18. New towns have sprung up in all the Soviet Republics. Name the new towns that have appeared on the map of Byelorussia after the Great Patriotic War.

19. What do the major Byelorussian industrial enterprises produce?

20. This year we shall celebrate the 90th anniversary of Yanka Kupala and Yakub Kolas—the classics of Byelorussian literature. Where were they born? Name their most important works.

21. In what town is situated the drama theatre named after Y. Kolas?

22. What poem by Y. Kolas begins with the words:

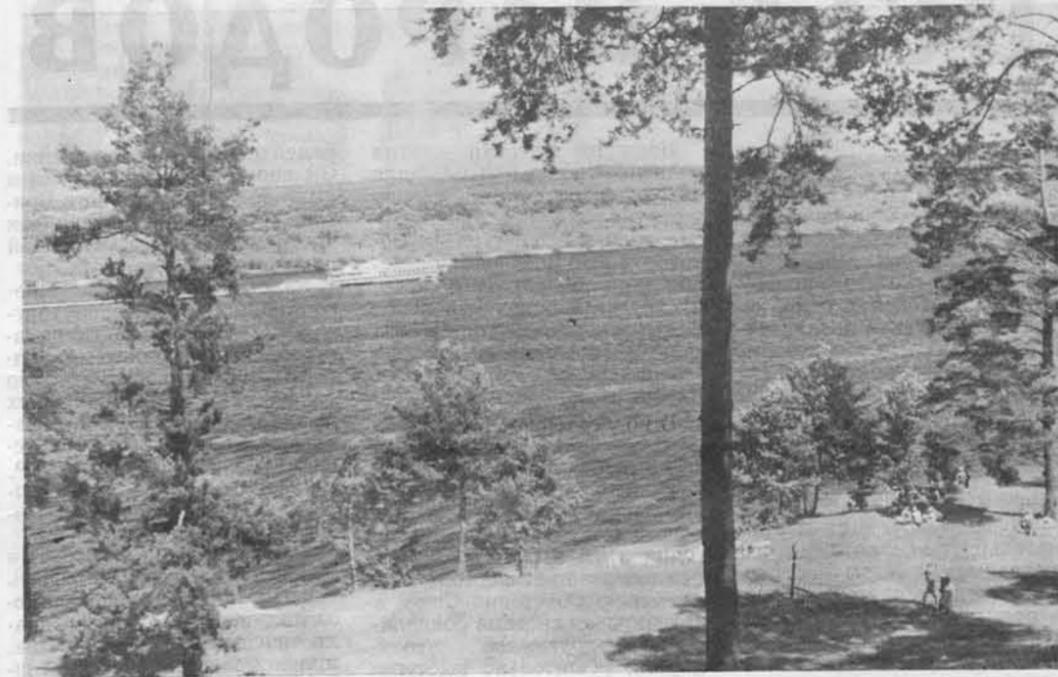
Мой родны кут, як ты мне мілы!

Забыць цябе не маю сілы!
Не раз утомлены дарогай,
Жыццём вясны мае ўбогай,
К табе я ў думках залятаю
І там душою спачываю.

23. What is the title of Maxim Bogdanovich's only book that was published in his life time?

24. Byelorussia is known to be a land of lakes. There are about 4,000 of them in our Republic. Name the largest Byelorussian lake.

25. What is the Belovezhskaya Pushcha famous for? Where is it?

All our countrymen, Byelorussians by birth, as well as members of their families, living permanently in capitalist countries can take part in the quiz. Answers are accepted in Byelorussian, in Russian, and other languages.

WINNERS OF THE QUIZ ARE ENTITLED TO THE FOLLOWING PRIZES:

FIRST PRIZE — ONE. Accommodation at the holiday-centre Naroch at lake Naroch, in the vicinity of Myadel, or at the holiday-centre Krinita in Zhdanovichi near Minsk, for a period of 24 days, plus 5 days of staying in Minsk as the guest of the Byelorussian Society for Cultural Relations with the Compatriots Abroad. The return ticket for the winner of the first prize will be paid.

SECOND PRIZE — TWO. 1. Transistor radio-set «Ocean». 2. A gilded wrist-watch «Lutch».

THIRD PRIZE — THREE. A set of Byelorussian souvenirs.

CONSOLATION PRIZE — FIVE. A collection of books of Byelorussian writers.

SEND YOUR ANSWERS TO THE FOLLOWING ADDRESSES: USSR, Minsk, Zakharova Str. 28, Byelorussian Society for Cultural Relations with the Compatriots Abroad.

Minsk-GSP, Leninski Ave. 44, Golas Radzimi.

Minsk, Krasnaya Str. 4, Radio-house.

ANSWERS TO THE QUIZ ARE ACCEPTED BY THE BOARD OF JUDGES UP TO THE 1ST OF NOVEMBER 1972.

The quiz is dedicated to the 50th anniversary of the formation of the USSR. The results of the quiz with the names of the winners will have been published by the day of the great anniversary.

The chairman of the board of judges responsible for the conducting of the quiz is G. SHIRMA — People's Artist of the USSR, Deputy of the Presidium of the Supreme Soviet of the BSSR, chairman of the Presidium of the Byelorussian Society for Cultural Relations with the Compatriots Abroad.

The members of the board of judges:

L. ABETSEDARSKI — Dr. of History, professor, head of department at the V. I. Lenin Byelorussian State University; E. VASILEVICH — Byelorussian writer; Z. GRIBKO — journalist, first editor of the «Soviet Byelorussia» radio station; V. MATSKEVICH — journalist, editor of the newspaper Golas Radzimi; P. FROLOV — responsible secretary of the Byelorussian Society for Cultural Relations with the Compatriots Abroad.

CORDIAL MEETINGS ON BYELORUSSIAN SOIL

IN RECENT YEARS THE RELATIONS OF BYELORUSSIA WITH OTHER COUNTRIES HAVE INCREASED. LAST YEAR MANY DELEGATIONS AND TOURIST GROUPS FROM DIFFERENT COUNTRIES VISITED OUR REPUBLIC. HERE WE RECALL SOME OF THEM.

«Our visit to the Museum-House in which the First Congress of the Russian Social Democratic Labour Party took place so many years ago, has made a most vivid impression on the Diplomatic Staff, one of the most vivid during the stay in Minsk.

FINE friendly contacts have been established between the workers, engineering and technical staff of the Minsk Automatic Lines Plant and the workers and staff of the Bulgarian Metal-Cutting Lathes Plant (ZMM) in Sophia.

People from Minsk have more than once been guests of the Bulgarian machine-tool workers, while specialists from the ZMM can often be seen in the shops of the Minsk Automatic Lines Plant.

In recent years the Bulgarian People's Republic has begun producing its own building-block machines and automatic machine-tool lines. Minsk people readily share with the workers of fraternal countries their experience and skill in designing, preparing and exploiting complex metal-cutting equipment.

Recently a group of designers from the ZMM engaged in planning electro-equipment for building-block machines and automatic lines visited Minsk. «The meetings, now a tradition», the group leader, engineer Vasil Stanoyev, said, «help to strengthen creative contacts between us. At the Minsk special designing office of automatic lines we familiarized ourselves with progressive designing methods employed in electric control

schemes and automatic lines and lathes control, which was of great interest and use to us. Our Minsk colleagues showed us their elaborated designs, demonstrated interesting devices, apparatus and instruments. I must say that on each visit we are very grateful for the exceptional welcome and cordiality shown us on Byelorussian soil and the tangible feeling that the friendship between our nations is indestructible.

The visit of Polish History teachers lasted two days. Our Polish friends went to see the Memorial Complex at the Lenino settlement in the Mogilev Region. At the Museum of History of the Great Patriotic War they met with people who participated in Poland's liberal-

on from the fascist invaders. A group of visitors met with L. K. Kudryavtseva, Head of the City Department of Public Education of the Minsk Town Executive Committee and had a talk with her.

From Minsk the guests left for Moscow, Leningrad and Vilnius.

THE one thousandth tourist came to stay at the Motel «Minsky». He turned out to be a guest from Italy, Giovanni Carlo Lombardi. Motel workers presented the foreign tourist and his wife with a box of chocolates and a huge bouquet of field flowers.

«This is not the first year I've come to the Soviet Union», Giovanni Carlo Lombardi said. «The firm I work for as technician, maintains good trading contacts with your country. Now I am on my way home from Moscow, where the «Intertorgmash» exhibition was held at Sokolniki. Our firm participated in it.

«This is my first visit to Byelorussia. Minsk is one of the most beautiful cities in Europe and the motel service where I am staying is on the highest level».

IN the middle of May the capital of Byelorussia, Minsk, was visited by the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Czechoslovak Socialist Republic in the USSR Boguslav Khneupek. Together with him were Lieutenant-General Vlastimil Raikhl, military attache at the CzSSR Embassy, and Yan Gavel, 3rd Secretary at the CzSSR Embassy. The Ambassador and members of the diplomatic staff visited the collective farm «Beacon of Communism» in Borisov District, Minsk Region.

A comradely talk took place in the kolkhoz management office. The Czechoslovakian friends also visited the Memorial put up in honour of the kolkhoz members — soldiers of the Soviet Army and partisans — who perished in battles with the Hitlerites.

On the 2nd day the Ambassador of the CzSSR and the members of the diplomatic staff visited the Minsk State Ball Bearing Plant.

The Czechoslovak envoys also made a visit to the house (now a museum) where the First Congress of the RSDLP was held. On viewing the exposition, they left the following entry in the Book for Distinguished Visitors.

В ИНТЕРЕСАХ ВСЕХ НАРОДОВ

«Вот уже более 25 лет наш народ живет в условиях мира. В этом мы видим величайшее достижение внешней политики нашей партии. Вот уже четверть века человечество избавлено от мировой войны. Советская страна, ее внешняя политика внесли немалый вклад и в это историческое завоевание народов».

Так говорил в Отчетном докладе Центрального Комитета КПСС XXIV съезду партии Л. Брежнев. Прогрессивные люди всей планеты восприняли эти слова с огромным удовлетворением и признательностью, потому что проводимая Коммунистической партией Советского Союза политика мира отвечает интересам народов земли.

Вопросы войны и мира всегда занимали важное место в теоретической и практической деятельности КПСС. Коммунисты постоянно разоблачали и разоблачают грабительский характер войн, разжигаемых империализмом. В период первой мировой войны ленинская партия вскрыла истинные причины империалистической бойни и развернула широкую кампанию за выход России из войны. Ленин доказал: источник всех агрессивных войн коренится в империализме, в его стремлении к сохранению и укреплению системы эксплуатации и насилия. В 1915 году Ленин писал: «человечеству предстоит либо перейти к социализму, либо годами и даже десятилетиями переживать вооруженную борьбу «великих» держав за искусственное сохранение капитализма посредством колоний, монополий, привилегий и национальных угнетений всяческого рода».

Это было поистине пророческое предупреждение. Через два с небольшим десятилетия германский империализм — один из главных виновников первой мировой войны, — установив в своей стране фашистскую диктатуру, разжег новую мировую войну. По масштабам истребления людей и созданных трудом человека ценностей эта война превзошла все предшествовавшие.

Коммунистическая партия сплотила народы СССР для отпора захватчикам. Именно коммунисты, посланцы партии, шли в первых рядах Советской Армии, защищая завоевания социализма и свободу других народов Европы от фашистской агрессии. Победа советского народа в Великой Отечественной войне спасла Европу от порабощения.

В послевоенные годы центром наиболее реакционных сил империализма становятся Соединенные Штаты Америки, взявшие на себя роль мирового жандарма. Однако сегодня этим агрессивным устремлениям противостоит уже не только Советский Союз, а вся мировая система социализма — содружество государств, решительно выступающих за укрепление всеобщего мира и международной безопасности. В благородном деле борьбы за мир единым фронтом с социалистическими странами выступают и другие миролюбивые государства. Но в глазах народов Советский Союз по-прежнему остается авангардом сил, выступающих против войны, за разрядку международной напряженности. Шаги по упрочению мира, предпринимаемые КПСС, неизменно встречают самую широкую поддержку, а съезды советских коммунистов, на которых разрабатываются основы внутренней и внешней политики СССР, имеют поистине международное значение.

С большим вниманием следили на всех континентах за работой XXIV съезда КПСС, проходившего весной 1971 года. Как известно, на съезде советские коммунисты выдвинули новую программу борьбы за мир. В этой программе важное место отводится борьбе за ликвидацию очагов империалистической агрессии в Юго-Восточной Азии и на Ближнем Востоке, усилиям по обеспечению коллективной безопасности в Европе, проблемам полного и всеобщего разоружения.

Полезно напомнить, что еще в 1927 году Советский Союз был первой страной, выступившей с предложением о

немедленном разоружении. Он первым ратифицировал в 1928 году пакт Келлога-Бриана, осуждавший войну как инструмент государственной политики.

Задолго до второй мировой войны Советское государство выступало инициатором создания системы коллективной безопасности. Но правящие круги западных держав, стремившиеся направить фашистскую агрессию на восток, против СССР, сделали все возможное, чтобы такая система не была создана.

Ныне империалистическая пропаганда пытается бросить тень на мирную внешнюю политику первого в мире социалистического государства, приписывает ему «агрессивные устремления». Несостоятельность подобных утверждений опровергается более чем полувековой историей Советской власти. У Советского Союза не было и нет намерений угрожать кому бы то ни было, ни тем более нападать, применять силу. Миф о «советской угрозе» выдуман недругами СССР. Он используется всякий раз, когда империалистам требуется замаскировать свои агрессивные планы. Насквозь фальшиво, например, заявление американского философа-антикоммуниста Сиднея Хука, будто «коммунистический лозунг «мирного сосуществования» является средством успокоения демократического мира, чтобы привести его в состояние ложной безопасности». Советский Союз на протяжении всей своей истории никогда не считал разоружение и мирное сосуществование тактическим вопросом. Они были и остаются одним из основных направлений советской внешней политики. Разоружение Ленин считал идеалом социализма. И ныне в этом отношении уже достигнуты немалые результаты. В 1963 году в Москве был подписан Договор о запрещении испытаний ядерного оружия в атмосфере, в космическом пространстве и под водой. В 1968 году вступил в силу Договор о нераспространении ядерного оружия. В

1969 году по инициативе Советского Союза XXV сессия Генеральной Ассамблеи ООН одобрила проект Договора о запрещении использования в военных целях дна морей и океанов и Декларацию об укреплении международной безопасности. Увенчались успехом многолетние усилия СССР и других социалистических стран в борьбе за запрещении бактериологического (биологического) оружия. Недавно в Москве, Лондоне и Вашингтоне состоялось подписание Конвенции о запрещении разработки, производства и накопления запасов бактериологического (биологического) и токсического оружия и об их уничтожении. Новое предложение СССР — созвать Всемирную конференцию по разоружению — поддержано XXVI сессией Генеральной Ассамблеи ООН.

Мир все больше убеждает, что вдохновителями агрессивного курса во внешней политике всегда были и остаются империалистические державы. Один из американских буржуазных профессоров Бернард Моррис в своей книге «Международный коммунизм и американская политика» вынужден, в частности, признать, что политика США в отношении Советского государства «с самого начала основывалась на идеологической почве и преследовала цель сокрушить большевистский режим».

Совершенно иных взглядов на развитие мировой политики придерживается СССР. Он строит свои отношения с капиталистическими странами на основе принципа мирного сосуществования, исключая войну как средство решения международных проблем.

Только за последнее время Советский Союз заключил ряд межгосударственных договоров, направленных на развитие добрососедства и сотрудничества. Именно этой цели служат, например, договоры СССР с Египтом, Индией и Ираком.

Серьезным вкладом в разрядку напряженности в Европе явилось заключение договоров между СССР и ФРГ о нормализации отношений и отказе от применения силы. Визит Л. Брежнева во Францию, его встреча с канцлером ФРГ Брандтом в Крыму, визит А. Косыгина в Канаду, эти и другие встречи членов Политбюро, секретарей ЦК КПСС с государственными и парламентскими деятелями, руководителями партий и общественных организаций зарубежных стран уже дали положительные результаты.

Важное значение придает международная общественность Декларации о мире, безопасности и сотрудничестве в Европе, принятой совещанием Политического консультативного комитета государств-участников Варшавского Договора в январе этого года в Праге. В этом документе отмечается большое значение усилившихся за последнее время контактов между европейскими государствами, принадлежащими к различным социальным системам.

На современном этапе, указывает декларация, особенно важным является осуществление коллективных, совместных действий европейских государств по укреплению безопасности на континенте. Участники совещания Политического консультативного комитета высказались за скорейшее проведение общеевропейского совещания по вопросам безопасности и сотрудничества, в котором приняли бы участие на равноправной основе все европейские государства, а также США и Канада.

Политбюро ЦК КПСС и Совет Министров СССР ратифицировали декларацию как документ, который аккумулирует опыт длительной борьбы государств-участников Варшавского Договора за утверждение принципов мирного сосуществования и учитывает конструктивные реалистические элементы, возникшие в политике ряда западноевропейских стран за последние годы. Это — новое подтверждение жизненной силы и исторического значения программы борьбы за мир и международную безопасность, принятой XXIV съездом Коммунистической партии Советского Союза.

Стратегия КПСС во внешней политике состоит в том, чтобы обеспечить вместе с другими социалистическими странами благоприятные международные условия для построения социализма и коммунизма, крепить единство и сплоченность социалистической системы, поддерживать национально-освободительное движение и осуществлять всестороннее сотрудничество с развивающимися государствами, последовательно отстаивать принципы мирного сосуществования, давать решительный отпор агрессивным силам империализма, избавить человечество от новой мировой войны.

Степан ТИТАРЕНКО,
доктор исторических наук.
АПН.

Вырабы беларускага шклозавода «Неман» не раз экспанаваліся на ўсесаюзных і міжнародных выстаўках і кірмашах. Іх з задавальненнем купляюць у ГДР і Бельгіі, Чэхаславакіі і Англіі і іншых краінах. Крыштальныя вазы, фужэры і бакалы, наборы для віна і вады, дэкарэтыўныя блюды выраблены неманскімі мастакамі і шклодувамі з вялікім густам і любоўю. НА ЗДЫМКУ: вырабы беларускага шклозавода «Неман».

Фота Л. АНЦІПАВАЙ.

ШЛЯХ ДА КОЛАСА

[Працяг. Пачатак у № 19, 20].

У кабінце — толькі пісьмовы стол, кніжная шафа, два крэслы і канапа для наведвальнікаў. Шчогра абласканы ўвагай народа і ўрада, Колас мог дазволіць сабе сякую-такую раскошу. Але ў яго не было патрэбы ў гэтым. Пазней я пераканаўся, што паз быў такі непатрабавальны і ў адносінах да ежы.

Паставіўшы кропку, Канстанцін Міхайлавіч устаў і падаў мне руку. Паціскаючы яе, я так расхваляваўся, што забыў назваць сваё прозвішча і імя.

Крыху перамогшы ўзрушэнне, я пачаў тлумачыць мэту свайго прыходу. Мы рыхтуемся да вялікага вечара, прысвечанага творчасці Купалы і Коласа, і запрашаем Канстанціна Міхайлавіча прыняць у ім удзел.

Колас ажывіўся.

— Гэта можа быць цікава. Шкада толькі, што я дрэнна сябе адчуваю. Давайце дамоўміся: дзён за два перад вечарам вы пазвоніце мне.

Аляксей СЛЕСАРЭНКА,
заслужаны дзеяч культуры БССР

— Добра, Канстанцін Міхайлавіч.

— Вы курыце? — нечакана спытаў Якуб Колас. — Дык, калі ласка, курыце. Я, праўда, кінуў у мінулым годзе. Пакуль што трымаюся. І калі хто курыць, мяне ўжо не спакушае папяроса.

Карыстаючыся добразычлівацю гаспадара, я падзяліўся з ім сваёй марай стаць прафесійным беларускім чытальнікам. Набыць такое майстэрства, каб асмеліцца выступаць не толькі ў змешаных канцэртах, дзе на мастацкае чытанне перападае звычайна ўсяго некалькі хвілін, але і з праграмай на ўвесь вечар, гэта значыць з самастойным літаратурным канцэртам на два аддзяленні.

Якуб Колас слухаў, як мне здалася, з добрай увагаю і раэзуменнем, урэшце сказаў:

— Уявіце, якое цікавае бывае супадзенне. За паўгадзіны як вы ўвайшлі, я перачытаў Гоголя. Натрапіў якраз на выказванні аб мастацкім чытанні. Гэта ў «Выбраных месцах з перапіскі з сябрамі».

Ён разгарнуў кніжку, што ляжала побач:

«Я рады, што, нарэшце, пачаліся ў нас публічныя чытанні твораў нашых пісьменнікаў... Прачытаць, як належыць, твор лірычны — зусім не дробязь: для гэтага патрэбна доўга яго вывучаць; патрэбна падзяліць шчыра з пэтам высокае адчуванне, што поўніла яго душу; патрэбна душою і сэрцам адчуць кожнае слова яго — і тады ўжо выступаць на публічнае яго чытанне».

Чытанне гэтае будзе зусім не крыклівае, не ў запале і гарачцы. Наадварот, яно можа быць нават вельмі спакойнае, але ў голасе чытальніка пачуецца невядомая сіла, сведка сапраўды расчуленага ўнутранага стану. Сіла гэта перадацца ўсім і зробіць цуд: узрушацца і тыя,

ГАРЫЗОНТЫ НАВУКІ ДАРОГАЙ ПОШУКУ

У невялікім футарале — залаты медаль. Выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі, побач — пасведчанне: «Забродскаму Сяргею Сцяпанавічу за дасягнутыя поспехі ў развіцці народнай гаспадаркі СССР». Гутарка ідзе ў службовым кабінце С. Забродскага, загадчыка лабараторыі дысперсных сістэм Інстытута цепла- і масаабмену АН БССР.

Вучоны расказвае пра апарат для сушкі каштоўнага медыцынскага прэпарату — тэтрацыкліну. Гэты двухметравай вышыні серабрысты многаступенчаты цыліндр з трубаправодамі і электрамагнітамі — толькі макет апарата, які нядаўна вярнуўся з Масквы, дзе экспанавалася на ВДНГ. Распрацоўка і стварэнне навінкі для медыцынскай прамысловасці адзначаны залатым медалем.

Калі слухаеш нетаропкую гаворку вучонага, складваецца ўражанне, быццам яму і спаляцца няма куды. На сапраўды жа справе ў яго, акрамя асноўных абавязкаў кіраўніка лабараторыі, многа дадатковых. Забродскі — намеснік акадэміка-сакратара аддзялення фізіка-тэхнічных навук АН БССР, член аб'яднанага вучонага савета па энергетычных спецыяльнасцях Беларускага політэхнічнага інстытута, намеснік галоўнага рэдактара Усесаюзнага інжынерна-фізічнага часопіса, старшыня секцыі ў псеўдазвядзаванага слою ў

рэспубліканскім і ўсесаюзным навуковым саветах па праблеме маса- і цеплапераносу. Дарэчы, аб апошняй праблеме. Яна з'яўляецца галоўным зместам навуковых работ усяго інстытута. Сяргей Сцяпанавіч тлумачыць, што цепламасапераносныя апараты або ўстаноўкі ёсць ва ўсіх галінах прамысловасці. Таму і сфера прыкладання сіл для выдзянення навуковых работ самая шырокая.

Калі гаварыць аб дзелавых сувязях лабараторыі дысперсных сістэм, то трэба вярнуцца да апаратаў для сушкі тэтрацыкліну, якія працуюць ужо «на план» і заслужылі прызнанне на прадпрыемствах Масквы, Пензы, Мінска. Новай устаноўкай зацікавіліся прамыслоўцы Індыі, Італіі, Мексікі, Іспаніі і іншых краін.

Для знаёмства з навуковымі работамі, якія маюць прыкладное значэнне, пераходзім у пакой лабараторыі, застаўленыя апаратурай. Сяргей Сцяпанавіч тлумачыць:

— У лабараторыі вывучаюцца ўласцівасці электратэрмічнага кіпячага слою. Размолаты графіт, які знаходзіцца ў печы, распалляецца да 1 000 градусаў. Вучоны называюць гэту стадыю «кіпеннем» псеўдазвядзаванага (гэта значыць прадуваемага паветрам або іншым газам) слою графіту, у якім і

адбываюцца працэсы цэмантацыі металічных дэталей.

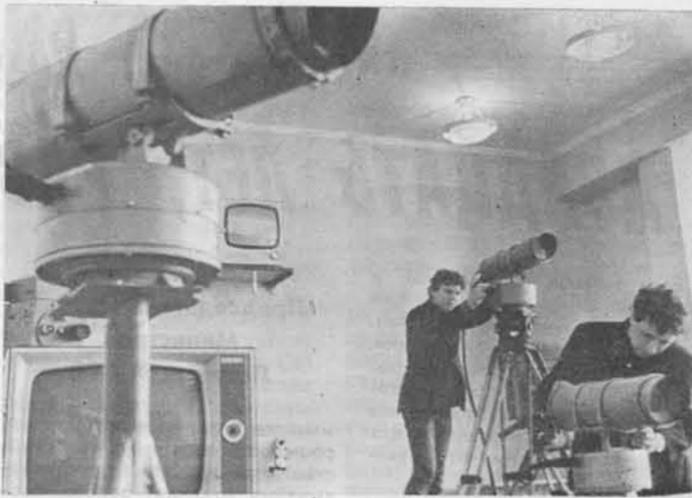
— Гэтыя работы перайшлі межы эксперыменту, — расказвае С. Забродскі — Аналагічная печ для цэмантацыі шасцерняў будзе ўстаноўлена на мінскім заводзе «Ударнік». Выйгрыш — павышэнне культуры вытворчасці і скарачэнне часу апрацоўкі.

На Мінскім рэсорным заводзе паспяхова працуе печ па безакіслыльнаму нагрэву рэсор у «кіпячым» слоі пяску пры спалванні прыроднага газу. Значна палепшыліся ўмовы працы людзей і якасць тэрмічнай апрацоўкі. На Магілёўскім заводзе штучнага валакна ўзведзена ўстаноўка з рэактарам для сінтэзу серавугляроду, які з'яўляецца асноўнай сыравінай для вытворчасці штучнага валакна. Усе гэтыя навінкі ўкаранены ў вытворчасць пры дапамозе лабараторыі.

Сяргею Сцяпанавічу ўжо за шэсцьдзесят. За плячыма — вялікі і нялёгка шлях. Скончыў на «выдатна» ў 1939-м Беларускае політэхнічнае. Гады Айчынай вайны — у дзеючай арміі. Увесь пасляваенны перыяд аддадзены навуковай дзейнасці ў АН БССР. Выдаў звыш 100 навуковых работ, атрымаў 25 аўтарскіх пасведчанняў.

Сяргей Сцяпанавіч — удзельнік усесаюзнага і міжнародных канферэнцый па цеплаабмену.

Ю. БАНДАРЭНКА.

Нядаўна адбылося наваселле ў новым, трэцім навучальна-лабараторным корпусе Мінскага радыётэхнічнага інстытута. Сёння ў гэтай беларускай навучальнай установе займаецца звыш чатырох з паловай тысяч чалавек. Наш здымак зроблены ў новай лабараторыі навучальнага тэлабачання.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

ПЛЁННАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Міжнародныя навуковыя сувязі Акадэміі навук БССР з сацыялістычнымі краінамі сталі традыцыяй. Формы іх самыя розныя: абмен вучонымі і спецыялістамі, сумесныя работы, нарады і сімпозіумы, узамная інфармацыя аб апошніх выніках даследаванняў. Асабліва вялікі эффект дае работа па сумесных рабочых планах. Для прыкладу можна прывесці работы інстытута фізікі АН БССР і вучоных Венгерскай акадэміі навук па даследаванню люмінесценцыі і атрымання генерацыі на растворах арганічных малекул, што мае вялікае значэнне для стварэння новых тыпаў лазераў.

Інстытут тэхнічнай кібернетыкі АН БССР плённа супрацоўнічае з прадпрыемствамі ГДР у стварэнні эксперыментальнай сістэмы аўтаматызацыі праектавання і тэхнічнай падрыхтоўкі вытворчасці ў машынабудаванні і прыборабудаванні.

Дзелавое супрацоўніцтва развіваецца паміж акадэмічным Інстытутам цепла- і масаабмену і чэхаславацкімі вучонымі, асабліва ў галіне даследаванняў цеплаправоднасці і сумесей газаў у дыяпазоне высокіх тэмператур і плазмахіміі.

Цяпер 8 навукова-даследчых устаноў АН БССР вядуць работы па 14 праблемах і асобных тэмах разам з вучонымі сацыялістычных краін.

Высока ацэнены заслугі беларускіх вучоных у развіцці супрацоўніцтва. Дырэктар Інстытута фізікі АН БССР акадэмік АН БССР Б. Сцяпанавіч выбраны ганаровым доктарам Сегедскага ўніверсітэта (Венгрыя). Інстытут тэхнічнай кібернетыкі АН БССР, дырэктар гэтага інстытута кандыдат тэхнічных навук А. Семякоў і яго намеснік кандыдат тэхнічных навук В. Цвяткоў узнагароджаны ганаровымі граматамі і значкамі «20 год навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва паміж СССР і ГДР». Дырэктар інстытута цепла- і масаабмену акадэміка АН БССР А. Лыкава Чэхаславацкае таварыства міжнародных адносін узнагародзіла залатым медалем.

У адпаведнасці з планам вядзецца сумесная работа з вучонымі Балгарыі, Чэхаславакіі, Польшчы і іншых краін — членаў СЭУ па пытаннях матэматычнага забеспячэння ЭВМ, аўтаматызацыі інжынерных работ, аўтаматычнага кіравання, этнаграфічных і культурных сувязей славянскіх народаў, гісторыі савецка-польскіх адносін. Шырока вядомы вынікі супрацоўніцтва вучоных і спецыялістаў Беларусі, Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Польшчы, Румыніі і Чэхаславакіі па даследаванню фотасінтэзу. Сумесна з вучонымі іншых славянскіх краін Інстытут мовазнаўства імя Я. Коласа працуе над агульнаславянскім лінгвістычным атласам і слоўнікам лінгвістычнай тэрміналогіі славянскіх моў, стварэнне якіх у сучасны момант з'яўляецца актуальнай задачай вучоных-славістаў.

Акадэмія навук БССР прадастаўляе магчымасць працаваць у сваіх інстытутах, лабараторыях навуковым супрацоўнікам сацыялістычных краін. Так, у мінулым годзе 142 чалавекі з гэтых краін вывучалі вопыт нашых вучоных, выконвалі пад іх кіраўніцтвам даследчыя работы, праходзілі стажыроўку. Зараз у Акадэміі навук БССР навучаюцца аспіранты з Балгарыі і ДРВ.

У сваю чаргу, за апошнія некалькі год у сацыялістычныя краіны для азнаямлення з вопытам вучоных, удзелу ў рабоце розных навуковых арганізацый, аказання тэхнічнай дапамогі выязджала каля 200 беларускіх вучоных.

В. КІРЫЛАУ.

РЭАКТАР ПАДВОЙВАЕ МАГУТНАСЦЬ

У Інстытуце ядзернай энергетыкі Акадэміі навук БССР завершана рэканструкцыя рэактара ІРТ-2000. Пад назвай ІРТ-Р ён пушчаны ў дзеянне.

Дырэктар інстытута, акадэмік АН БССР А. КРАСІН расказвае аб тым, як была ажыццэўлена рэканструкцыя, аб яе мэтах.

Папярэднік гэтага рэактара — ІРТ-2000, пускам якога ў 60-х гадах у Беларусі быў пачацкі даследаванням па выкарыстанню атамнай энергіі ў мірных мэтах, спраўна служыў навуцы на працягу дзесяці год. На ім

была выканана вялікая колькасць работ, неабходных навуцы і народнай гаспадарцы. Ім карысталіся многія інстытуты АН БССР, іншыя навуковыя ўстановы і арганізацыі. Тут плённа вывучаліся праблемы ядзернай энергетыкі, радыяцыйнай хіміі, ядзернай фізікі, радыяцыйнага матэрыялазнаўства. Знайшлі выкарыстанне рэактара ў сваёй галіне фізіялагі і біялагі. Вырашаліся праблемы тэхнікі будучых рэактараў.

Аднак параўнальна малая магутнасць рэактара — 2 000 кілават — стала недастатковай. Трэба было шляхам частковага змянення канструкцыі павысіць яе. І вось нядаўна рэканструюваны рэактар быў выведзены на праектную магутнасць — 4 000 кілават. Месячная эксплуатацыя пацвердзіла правільнасць прынятых праектных рашэнняў і паказала, што яго магутнасць можа быць даведзена да 5 000 кілават. Гэты «рэзерв» стварае добрыя

ўмовы для навукова-даследчых работ.

Рэканструкцыя рэактара дазволіла значна расшырыць даследаванні. Павялічылася інтэнсіўнасць нейтронных патокаў у эксперыментальных каналах і ў актыўнай зоне. Адкрылася магчымасць устанавіць дадатковыя каналы і скараціць час абпраменьвання ўзораў і матэрыялаў, праводзіць новыя эксперыменты і даследаванні.

Зараз ва ўсім свеце звыш 350 даследчых атамных рэактараў, якія пабудаваны ў 50 краінах. У выніку рэканструкцыі ў БССР створаны якасна новы тып даследчага рэактара: ён цяпер увайшоў у групу рэактараў, якія працуюць на самых высокіх патоках нейтронаў і, дзякуючы гэтаму, дазваляе праводзіць эксперыменты рознай ступені складанасці. Гэта з'яўляецца новым этапам у развіцці атамнай навукі ў рэспубліцы і выкарыстанні атамнай энергіі ў мірных мэтах.

было выдаткавана на гэтыя мэты за ўсе перадаеныя пяцігодкі.

У сваю чаргу Беларусь усім, чым магла, дапамагала іншым рэспублікам у аднаўленні і развіцці іх гаспадаркі. У Данбас, напрыклад, накіроўваліся эшалоны з руднічнай стойкай, піламатэрыяламі, шпаламі, фанерай, у Маскву і Ленінград — з бульбай і садавінай.

Ужо ў 1950 годзе прамысловасць БССР дасягнула ўзроўню даваеннага 1940 года, а ў 1970 годзе пераўзыхла яго больш чым у 12 разоў.

Характэрна, што аднаўленне і развіццё гаспадаркі ажыццяўлялася на зусім іншай аснове, на больш высокім тэхнічным узроўні. У адпаведнасці з агульнасаюзным падзелам працы і патрабаваннямі найбольш развіцця размяшчэння прадукцыйных сіл у рэспубліцы за пасляваенныя гады былі створаны новыя галіны прамысловасці — аўтамабільнага і трактарнага машынабудавання, дакладнага прыборабудавання, радыёэлектронікі, нафтаздабываючая і нафтаперапрацоўчая, вытворчасці мінеральных угнаенняў. Стварэнне іх — справа рук не толькі працоўных Бе-

ларусі. Узяць, напрыклад, хімічную прамысловасць. Больш як 2,5 тысячы спецыялістаў, занятых у гэтай галіне, прыбылі да нас з іншых рэспублік. На прадпрыемствах Беларусі дружна працуюць рабочыя і спецыялісты самых розных нацыянальнасцей нашай краіны.

Абапіраючыся на брацкую дапамогу савецкіх народаў, працоўныя Беларусі многае зрабілі ў развіцці галін, якія выпускаюць тавары для насельніцтва. Радыёпрыёмнікі і тэлевізары, матацыклы і веласіпеды, электрахладазільнікі і газдзіннікі, аддзеныя і абычкі, шарсцяныя, шаўковыя, ільняныя і баваўняныя тканіны, трыкатажныя і панчошна-шкарпэткавыя вырабы, мэбля і крышталь, дываны і фотаапараты, шырокі асартымент харчовых вырабаў — вось далёка не поўны пералік тавараў народнага спажывання, якія выпускаюцца ў БССР.

Буйны крок наперад зрабіла сацыялістычная сельская гаспадарка. Успомнім, што ў першыя гады Савецкай улады Ул. І. Ленін марыў аб 100 тысячах трактараў на палях краіны. А ў гэтым годзе толькі Мінскі трактарны завод выпускаць свой

мільённы трактар. Непазнавальна змянілася аблічча вёскі. Па ўмовах працы і быту жыццё сельскіх працаўнікоў усё больш набліжаецца да ўмоў жыцця і працы гараджан.

Выдатныя вынікі прыносіць таксама цеснае супрацоўніцтва паміж работнікамі навукі, культуры. У Беларусі, дзе да рэвалюцыі восем чалавек з дзесяці былі непісьменнымі, яшчэ да вайны пакончана з непісьменнасцю, а цяпер кожны тroe з пяці чалавек занятага насельніцтва маюць сярэдняю і вышэйшую адукацыю. Да канца пяцігодкі будзе завершаны пераход да ўсеагульнай сярэдняй адукацыі моладзі. У рэспубліцы дзейнічаюць Акадэмія навук, дзесяткі навукова-даследчых інстытутаў, 28 вышэйшых і 130 сярэдніх спецыяльных навуковых устаноў. У сферы навукі і вышэйшай адукацыі занята каля 50 тысяч чалавек, у тым ліку больш як 6 тысяч доктараў і кандыдатаў навук. У народнай гаспадарцы працуе 620 тысяч спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй. Гэта ў 3,3 раза больш, чым было спецыялістаў ва ўсёй дарэвалюцыйнай Расіі. Вялікіх вышын дасягнула культура беларускага

народа, нацыянальная па форме, сацыялістычная па зместу.

Новым пацвярджэннем перамогі ленинскай нацыянальнай палітыкі з'яўляюцца рашэнні XXIV з'езда КПСС, распрацаваны на аснове яго дырэктывы дзевяты пяцігадовае план, які забяспечвае гарманічнае развіццё ўсіх саюзных рэспублік. Выкананне пяцігодкі будзе садзейнічаць далейшаму росквіту і збліжэнню сацыялістычных нацый, яшчэ больш умацуе непарыўную дружбу і брацкае супрацоўніцтва савецкіх народаў.

Працоўныя Беларусі паспяхова завяршылі першы год пяцігодкі. План рэалізацыі прамысловай прадукцыі выкананы на 103,1 працэнта. У параўнанні з 1970 годам аб'ём прамысловай вытворчасці павялічыўся на 12 працэнтаў замест 8,4 працэнта па плану.

Працаўнікі сельскай гаспадаркі атрымалі ў сярэднім па 21,4 цэнтнера збожжа з гектара. Узрасла колькасць жывёлы. На 100 душ насельніцтва да канца года прыпадала 61 галава буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 28 кароў і 45 галоў свіней. Перавыкананы план нарыхтовак большасці асноўных

відаў прадукцыі раслінаводства і жывёлагадоўлі. Дзяржаўе прададзена 675,3 тысячы тон збожжа, 1 409,9 тысячы тон бульбы, 154,4 тысячы тон фруктаў, 811,6 тысячы тон мяса, 2 608,5 тысячы тон малака і 587 мільёнаў штук яек.

У пастанове «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік» ЦК КПСС заклікаў рабочы клас, калгаснае сялянства, народную інтэлігенцыю азнаменаваць слаўны юбілей новымі дасягненнямі ў ажыццяўленні рашэнняў XXIV з'езда партыі, умацаванні магутнасці нашай шматнацыянальнай сацыялістычнай Аічыны, у развіцці эканомікі, культурным будаўніцтвам, павышэнні дабрабыту працоўных. У адказ на гэты заклік працаўнікі рэспублікі, як і ўся дружная сацыялістычная сям'я, што аб'ядноўвае звыш ста нацый і народнасцей нашай краіны, яшчэ шырэй разгорваюць сацыялістычнае спорыніцтва. Свае намаганні яны накіроўваюць на паспяховае ажыццяўленне прадвызначаных партыі, датэрміновае выкананне заданняў дзевятай пяцігодкі.

ДВАДЦАТЬ ЛЕТ, РАВНЫЕ ВЕКУ

Юрий РУБЭН,
Председатель Совета
Министров
Латвийской ССР

Если вычесть годы войны и восстановления, мирной Латвии будет всего лишь двадцать лет. Возраст поистине юношеский. Но за эти годы республика прошла путь, равный целому столетию. Об этом убедительно говорят цифры, которые для каждого латыша звучат поэзией.

Уровень промышленного производства 1940 года превзойден в Латвии в 27 раз, а выпуск продукции машиностроения и металлообработки, определяющих лицо современной экономики, увеличился в 255 раз! И все это за каких-нибудь два десятилетия. За такое же время буржуазная Латвия так и не смогла достигнуть даже уровня промышленного производства 1913 года.

Придирчивые критики из числа наших недругов могут возразить: легко называть такие цифры, если экономика развивалась, что называется, от нуля. Но в буржуазной Латвии была все-таки своя промышленность. А чтобы еще убедительнее представить достижения республики, приведу одно такое сравнение. Среднегодовой прирост промышленной продукции на душу населения был в Латвийской ССР в 1951—1970 годах примерно в полтора раза выше, чем в Италии, в два с половиной раза выше, чем во Франции и странах Скандинавии, и в пять раз выше, чем в Англии.

Но социализм ставит своей целью производить продукции не только больше, но и лучше по качеству. Продукция с советской латвийской маркой завоевала заслуженную популярность на мировом рынке. В Польше, Венгрии, Германской Демократической Республике, Чехословакии, на Кубе, в Болгарии, Румынии, Англии, Франции, Индии, Афганистане, Иране, во многих государствах Африки хорошо известны дизельные и электродвигатели, электроинструменты, микроавтобусы, трикотаж, мебель, стиральные машины, холодильники, изготавливаемые на предприятиях республики. Транзисторные приемники рижских предприятий — электротехнического завода ВЭФ имени В. И. Ленина и радиозавода имени А. С. Попова — вывозятся более чем в 20 зарубежных стран. Они покорили даже избалованную технику Англию. Не случайно английская реклама называет их «чудом». За последние годы география экспорта Советской Латвии расширилась в три раза.

Чтобы построить социализм, нужно было создать в республике не только мощную про-

мышленность, но и осуществить социалистическое переустройство деревни. Это была чрезвычайно трудная задача, особенно для Прибалтики, где из века в век насаждалась «хуторская система», почти половина земли находилась в руках «серых баронов» — кулаков. Социалистический строй навсегда покончил с бесправием и нуждой латвийских крестьян. К 1950 году в республике в основном была завершена коллективизация сельского хозяйства. Колхозы и совхозы превратились в высокомеханизированные сельскохозяйственные предприятия. Энерговооруженность сельского хозяйства по сравнению с 1938 годом возросла в 400 раз. Сейчас Советская Латвия производит на душу населения в год более 700 килограммов молока, тогда как Франция — около 650, ФРГ и Швеция — примерно 400. Производство мяса на душу населения составляет: в Латвийской ССР 85 килограммов, в ФРГ — 73, а в Швеции — 61 килограмм. Вместо разбросанных хуторов появились на латвийской земле благоустроенные колхозные и совхозные поселки со школами, медицинскими учреждениями, клубами, столовыми, магазинами, предприятиями бытового обслуживания.

И все это, повторяю, за двадцать с небольшим лет — такова могучая преобразующая сила социализма, таковы плодотворные результаты, которые не только Латвии, но и всем республикам страны дало объединение в единый и нерушимый Союз Советских Социалистических Республик.

Осуществление планов индустриализации и коллективизации сельского хозяйства республики имело огромное социально-политическое значение. За короткий срок в городе и деревне был создан экономический фундамент социализма, упрочился союз между рабочим классом и крестьянством, обогатилась дружба с великим русским народом.

Но социалистические преобразования были немислимы без широкой культурной революции. Одно из первых ее достижений — расцвет народного образования. В буржуазной Латвии тысячи детей батраков оставались неграмотными. В Латвийской ССР забыли о не-

грамотности — вводится всеобщее среднее образование. Преподавание ведется, как правило, на родном языке. Вузы республики ежегодно выпускают около трех тысяч специалистов. В Прейльском районе, например, раньше можно было на пальцах сосчитать тех счастливиц, которые получили высшее образование. А сейчас, например, только в семье бывшего бедняка Изидора Ансποка пятеро детей окончили высшую школу, двое из них стали кандидатами наук.

Расцвела и советская латышская культура, которая не только вобрала в себя все лучшее, передовое, что создал народ на протяжении тысячелетий, но и сделала новый шаг вперед в духовном развитии Латвии, обогатила многонациональную культуру всего союза советских республик, всего человечества. На 50 языков мира переведены произведения латышских писателей. К услугам трудящихся десятки театров, сотни дворцов культуры, клубов, кинотеатров и других культурно-просветительных учреждений...

Новый крупный шаг в развитии республики, как и всего социалистического государства, будет сделан в пятилетке 1971—1975 годов.

Социализм привел в действие такую могучую движущую силу развития общества, как дружба народов. Шаги Латвии по пути прогресса становятся все более широкими, а поступь — более быстрой благодаря тому, что латышский народ в своем движении вперед опирается на всестороннюю и бескорыстную поддержку советских народов-братьев, и в первую очередь великого русского народа. Эта дружба выдержала испытания в суровые годы гражданской и Великой Отечественной войн, еще более окрепла и закалилась в процессе коммунистического строительства.

Развитие Латвии в новой пятилетке еще раз свидетельствует о том, что советское общество создает наилучшие условия для социального и экономического прогресса, всестороннего расцвета наций.

Латышский народ в полной мере испытывает благотворное влияние социализма на свою судьбу и успешно идет по пути коммунистического строительства.

АПН.

Рускі народны хор у Вініпегу.

нашы госці

ПРАЎДЗІВАЕ СЛОВА БРАТА

Вітаюся з ім і адчуваю поціткі моцнай рабочай рукі — гэтыя рукі бываюць толькі ў старых сялян, кавалёў ці шахцёраў. Гляджу ў твар і намагаюся ўспомніць: «Дзе бачыў я гэтага чалавек? Здаецца, зусім нядаўна недзе яго сустракаў». Потым лаўлю сябе на тым, што падобныя твары я сустракаю кожны дзень: адкрытыя, ясныя, з добрымі вачыма і яшчэ з нечым такім, што ўласціва толькі беларусам. Па гэтай характэрнай і няўлоўнай прыкмеце я пазнаў бы, напэўна, свайго земляка на краі свету.

Тут якраз Аляксандр Казубоўскі і пацвярджае мае думкі.

— З Палесся я. З Іванаўскага раёна. Можна чулі пра вёску Якша? Сорак пяць год не быў на Радзіме. Сорак пяць год жыў у Канадзе і чакаў, каб глянуць на родных сыноў...

І тут гэты высокі і дужы чалавек хвалюецца, бянтэжыцца, часта і цяжка дышае. У яго, мабыць, камок падкаціў да горла.

— Ведаеце, я доўга працаваў на залатых... Як гэта панашаму?.. У капальных золата. За трынаццаць год той катаржнай работы многа пылу і атруты наглытаўся. Вось і сядзіць яна ў лёгкіх. Таму і задыхаюся...

Хутка, аднак, Аляксандр Іосіфавіч авалодвае сабой. Пытаю ў яго:

— І якім вы ўбачылі роднае Палессе? Многа змянілася яно за сорак пяць год?

— О, змянілася! Толькі як бы гэта вам лепш растлумачыць? — задумваецца на хвіліну стары і дае нечаканы адказ.

— Вы, напэўна, разумееце, што ў Канаду я адправіўся не з раскошы, а таму, што не было зямлі. Уцякаў ад беззямелья і бясплодзі. І вось цяпер, як толькі прыехаў у госці, адразу спытаў у брата: «Скажы, а ў цябе ж зямлю адабралі?». «Сам аддаў». Пытаю: «Шкадуеш?». Адказвае, што спачатку шкадаваў, а цяпер не. «А чаму не шкадуеш?» А таму, гаворыць ён мне, што зараз без уласнай зямлі жыць лепш, чым некалі на той свайой зямлі. Ну, думаю, зараз я яму задам пытанне, я ў яго спытаю... Падлаўлю яго!.. «А ну, брат, скажы, як на споведзі: узяў бы зямлю, каб табе добры кавалак далі? Гавары!» Што вы думаеце? Ён смеецца. «Цяпер, пры Саветах, без зямлі зручней жыцьца. І рабіць лягчэй, і грошай больш у кішэні. Таму ні за што я не ўзяў бы». Так ён мне і сказаў. Вы разумееце, што гэта значыць?

Відаць было, што адназ брата зрабіў на Аляксандра Іосіфавіча вялікае ўражанне, і яно дагэтуль яшчэ не прайшло.

— Гэта, я думаю, значыць,

што жыццё зусім перавярнулася: людзі не маюць уласнасці, і не хочуць яе мець, і жывуць у дастатку, не ведаючы ніякай трывогі.

Здавалася, што чалавек з Канады зрабіў вялікае адкрыццё. Ён даўно працываў нешта такое, бо чытаў і чуў пра савецкі лад, і калі брат нечакана пацвердзіў яго здагадкі, то чалавек здзівіўся і ўзрадаваўся. «Без уласнасці і без трывогі». Проста не верыцца!

— Падумаў я спачатку, што брат мог прыхарашыць усё, мог не сказаць усё, што думае, — працягваў свой роздум дапытлівы госць. — Але ж я і сам вочы маю, я не аслеп на тых залатых рудніках. Відаць жа, што людзі жыццём задаволены. Простая справа — пачастунак. Ці можа не прастая? Бо мяне, калі завітаў з Канады, частавалі так, як даўней памешчыка ці вялікага пана. Сорак пяць год назад такі пачастунак нікому і не сніўся. Значыць, маюць за што, значыць, няма ні беднасці, ні скупасці. Таму і радуецца мая душа. І веру я, што брат сказаў святую праўду.

Так было вырашана «аграрнае пытанне», якое ўзнікла для Аляксандра Казубоўскага 45 год назад. Апошнія аўтарытэтыяе слова наконце зямельнай уласнасці сказаў яму родны брат — калгаснік.

Доўга вядзецца наша размова. Аляксандр Іосіфавіч з задавальненнем раскавае пра сыноў, якія маюць добрую работу і не скардзяцца на жыццё, пра прыгожы горад Пінск, пра Хатынь, якая так усхвалявала яго. Потым успамінае Канаду. Ён, відаць, ганарыцца і Канадай — народ там здольны, працалюбны, краіна прыгожая і багатая, толькі адна бяда: на надскую эканомію душаць хцівыя амерыканскія маналіі. «О, вам, савецкім людзям, добра! У вас магутнасць і сіла, вам не страшны ніхто. Але і мы ў Канадзе даб'ёмся эканамічнай самастойнасці». Далей мы гутарым пра жыццё беларусаў у Вініпегу, пра дзейнасць Федэрацыі рускіх канадцаў. «Я вам падарую фатаграфію нашага хору. Харошы, дружны хор. Звонкія галасы».

... За акном гасцініцы «Юбілейная» змрок. Развітваемся. І мой шчаслівы госць яшчэ раз з узнёслаццю і, мне здаецца, нават з гордасцю гаворыць:

— А заўтра я — у Маскву. Хачу папасці на Красную плошчу і першамайскую дэманстрацыю паглядзець. Бо калі цяпер туды не пападу, то больш, мусіць, ніколі не давядзецца. Трэба ехаць...

Ул. БЯГУН.

Мінск, вуліца К. Каліноўскага.

Фота М. МІНКОВІЧА.

ФЕСТИВАЛЬ МАЙСТРОЎ МАСТАЦТВА

Выдатнай падзей у культурным жыцці беларускай сталіцы стаў фестываль майстроў опернага і балетнага мастацтва, прысвечаны 50-годдзю ўтварэння Саюза ССР. На сцэне Дзяржаўнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета БССР выступілі салісты Масквы, Кіева, Ташкента, Харкава, Ерэвана, Баку і іншых гарадоў краіны.

Адкрылася музычнае свята операй Барадзіна «Князь Ігар». У галоўнай ролі — малады саліст Узбекскага тэатра оперы і балета імя Наваі Уладзімір Крукаў, які зусім нядаўна праспяваў партыю Ігара на прэм'еры ў сваім тэатры. Партнёрамі Уладзіміра Крукава па спектаклі былі салісты Вялікага тэатра СССР заслужаная артыстка РСФСР Элеанора Андрэева (Яраслаўна) і лаўрэат міжнародных конкурсаў Яўген Несцярэнка (Канчак). Іх майстэрства, разам з майстэрствам салістаў нашага тэатра оперы і балета народнай артысткі БССР Святані Даянілюк, народнага арты-

ста БССР Віктара Чарнабаева і іншых дапамагло стварыць яркі спектакль.

Калі, слухаючы оперу «Князь Ігар», мінчане былі ў нейкай меры ўдзельнікамі ташкенцкай прэм'еры, то ў двух іншых спектаклях — оперы Гуно «Фауст» і «Пікавай даме» Чайкоўскага — удзельнікамі прэм'ер былі госці. У «Пікавай даме» выступіла салістка Вялікага тэатра Саюза ССР, народная артыстка РСФСР Тамара Мілашкіна. У партыі Фауста мы пачулі саліста Азербайджанскага тэатра оперы і балета імя Ахундава народнага артыста Азербайджанскай ССР Лютфіяра Іманова, у партыі Маргарыты — спявачку з Кішынёва, народную артыстку Малдаўскай ССР Людмілу Ерафееву.

— Я вельмі задаволены, — сказаў Л. Іманав, — што мне запрасілі ўдзельнічаць у такім фестывалі. Вялікае дзякуй яго арганізатарам! Хоцяца сказаць некалькі слоў аб пастаноўцы «Фауста» ў Беларусі. Ад душы віншую

беларускіх калег з гэтай удачай, цікавай, арыгінальнай работай. Спадабалася мне і выкананне беларускімі спевакамі партыі ў гэтым спектаклі. У прыватнасці, Мефістофель маладога нашага выканаўцы М. Зданевіча проста выдатны!

Імя салісты Вялікага тэатра Саюза ССР, заслужанай артысткі РСФСР Алены Рабінкінай добра вядома аматарам балета. У час фестывалю яна станцавала партыю Адэты — Адэлі ў «Лебядзіным возеры». Яе поспех можна параўнаць з поспехам заслужанай артысткі РСФСР, салісткі Вялікага тэатра Саюза ССР Алены Абрацовай, якая выступіла ў сваёй «нароннай» партыі — Амнерыс у оперы Вердзі «Аіда».

Яшчэ раз паказалі сваё майстэрства і беларускія майстры сцэны: народныя артысты З. Бабій, В. Чарнабаеў, Л. Галушкіна, Т. Шымко, заслужаныя артысты БССР В. Бруй, Л. Златава, Л. Бржазоўская, Ю. Траян і іншыя.

Б. ГЕРСТАН.

ПОДЗВІГ БАЦЬКІ

Партызанскі рух на Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны нарадзіў шмат герояў. Аб адным з іх, Герою Саветскага Саюза Мінаю Шмырову, расказвае кінафільм «Бацька», пастаноўлены на студыі «Беларусь-фільм» рэжысёрам Барысам Сцяпанавым.

Дырэктар невялікай кардоннай фабрыкі, удзельнік грамадзянскай вайны, п'яцідзясяцігадовы Міна Шмыроў з першых дзён вайны пайшоў у лес, каб змагацца з фашыстамі. Бацька — так звалі яго ў атрадзе — становіцца камандзірам партызанскай брыгады.

Ляццяць пад адхон эшалоны, гараць танкі, узрываюцца машыны. Дзесяткі асобаў, тысячы людзей пераходзяць лінію фронту пад прыкрыццём партызан і ўліваюцца ў Саветскую Армію. Брыгада бацькі Міна наводзіць страх на фашыстаў. За яго галаву назначана дзесяць тысяч рэйхсмарак, але безвынікова. Тады гітлераўцы схапілі чатырох дзяцей бацькі Міна, якіх ён не паспеў эвакуіраваць. Камандзір партызан павінен склаці зброю ў абмен на іх жыццё.

Адна з найбольш драматычных сцен фільма — сустрэча партызанскага камандзіра з нямецкім генералам. Пад прыцэлам нябачных нямецкіх і партызанскіх снайпераў Бацька і генерал сыходзіць на месце праз невялікую рэчку.

Ад свайго імя і ад імя гаўляйтэра Кубэ я запэўніваю вас, — гаворыць фашысцкі генерал, — што ў швейцарскім банку на ваша імя ляжыць салідная сума. Вы і вашы дзеці будзеце жыць у нейтральнай краіне. Я гарантую жыццё вам і вашым партызанам, калі яны складуць зброю.

— Яны ўпартыя людзі, мае партызаны, — усміхнуўся Бацька. — Яны вырашаць памерці па сваёй волі, чым жыць па міласці ворага.

— Мне яны мала цікавыя, — адказвае нямецкі генерал. — Я чакаю адказу ад вас. Згадзіцеся, жыццё бацькі, які пакінуў сваіх дзяцей у бядзе, мала сімпатычнае.

Спахмурнеў, пацямнеў твар Бацькі. Нянавісць чытаем мы ў яго вачах. Ён гаворыць вельмі ціха:

— Нават табе, майму ворагу, не жадаю адчуць тое, што адчуваю я.

— Што вам перашкаджае? Пачуццё абавязку?..

Бацька ў адказ паказвае на маленькае дрэўца ля дарогі. Ён ужо справіўся са сваім гновам і знешне здаецца зусім спакойным.

— Вы можаце яго выраваць? — Не. Ну, і што? — спытаў генерал.

— Мне больш год, чым яму, — паказвае Бацька на дрэўца. — Ссячы яго можна, выраваць нельга.

— Застаецца толькі здзіўляцца. Мы праланем вам жыццё, якое пры Саветскай уладзе вам і не снілася. Што вас утрымлівае?

— Карэнні, пан генерал, карэнні, — адказвае Бацька.

Сцэнарый фільма «Бацька» напісаны Расціславам Шмыровым, прымённым сынам Міна Піліпавіча.

Ролі Бацькі выконвае заслужаны артыст РСФСР, акцёр Маскоўскага акадэмічнага тэатра імя Пушкіна Юры Гарабец. У фільме заняты Любоў Румянцава, Барыс Уладзімірскі, Віктар Тарасаў, Аркадзь Трусаў, Генадзь Нікалаеў і іншыя беларускія акцёры. Знята стужка вядомым беларускім кінааператарам Ігарам Рамішэўскім.

яўг. КРУПЕНЯ.

НА ЗДЫМКУ: кадр з фільма «Бацька». У ролі Бацькі артыст Юры ГАРАБЕЦ.

БЕЛАРУСКАМУ АСВЕТНІКУ І ГУМАНІСТУ

Гісторыя старажытнага Нясвіжа цесна звязана з біяграфіяй Сымона Буднага. Больш чатырохсот гадоў назад слаўны сын беларускага народа, вучоны, гуманіст і асветнік з дапамогай сваіх сяброў заснаваў у Нясвіжы друкарню і пачаў выпускаць кнігі «для простых людзей мовы рускай». Яго «Катэхізіс» выйшаў у свет у 1562 годзе.

Асветніцкая дзейнасць Сымона Буднага высока ацэнена ўрадам Беларускай ССР. Нясвіжскай раённай друкарні прысвоена імя Сымона Буднага.

Нядаўна ў Нясвіжы адбылася урачыстасць, прысвечаная адкрыццю мемарыяльнай дошкі Сымону Буднаму. Зараз яна красуецца на будынку раённай друкарні. Удзячны нашчадкі не забываюць свайго слаўтага земляка, які ўнёс вялікі ўклад у развіццё беларускай культуры.

І. ТАРТОВСКИ.

ХТО ЯНА, «АДЭЛЯ З УСТРОНЯ?»

Новыя матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры XVIII—XIX стагоддзяў выявілі ў бібліяtecaх і архівах Варшавы, Кракава, Вроцлава і Познані кандыдат філалагічных навук Адам Мальдзіс.

Выключную цікавасць мае беларуская паэма «Мачаха», датаваная 1850 годам, якая

захавалася ў бібліяtecaы Ягелонскага ўніверсітэта. Пад ёй стаіць подпіс «Адэля з Устроня».

Даследчыкам знойдзена некалькі рукапісных паэтычных зборнікаў на беларускай мове. Яны адносяцца да пачатку XVIII стагоддзя. Зборнікі змяшчаюць каля 60 песень і вершаў. Выяўлены таксама творы мемуарнага характару, напісаныя ўраджэнцамі Беларусі. Адзін з успамінаў належыць Марыі Багушэвіч, ураджэнцы Случ-

чыны, якая стала паэнай членам першай польскай марксісцкай партыі «Пралетарыят». Многа каштоўных звестак змяшчаецца ў мемуарах Фаўсціна Цяцёрскага, выкладчыка Забэльскай гімназіі каля Полацка. Удзельнік змовы супраць Паўла I, ён быў сасланы ў Сібір, а затым на Камчатку. Фаўсцін Цяцёрскі — брат беларуска-польскага пісьменніка Міхаіла Цяцёрскага, які пераклаў на беларускую мову п'есу Мальера «Лекар паняволі».

якія не ўзрушаліся ніколі ад гукі паэзіі».

Канстанцін Міхайлавіч закрывае кніжку.

— Мастацкаму чытанню надавалі вялікае значэнне і такія рускія класікі, як Пушкін і Крылоў. І самі яны былі неблагімі чытальнікамі. Сучаснікі сведчаць аб іх надзвычайным выразным выкананні ўласных твораў. Таленавітым выканаўцам былі і Маякоўскі. Але гэта ўсё адзінкі. Аўтараў, якія б добра чыталі свае творы, было і ёсць зусім мала. Чытанне — праца нялёгка, патрабуе артыстычнага ўмельства, вялікага духоўнага і фізічнага напружання.

Я, са свайго боку, расказаў, што выступаю ўжо нямаля гадоў у змешаных канцэртах. У рэпертуары ёсць творы на рускай і беларускай мовах, у тым ліку і ўрыўкі з яго паэм. Пакуль што вялікай самастойнай праграмы і асабліва з кампазіцыямі па значных творах у мяне яшчэ няма, але я абраў для падрыхтоўкі «Рыбакову хату». Разлічваю зрабіць кампазіцыю на два аддзяленні, па гадзіне чытанна ў кожным.

Канстанцін Міхайлавіч занепакоіўся:

— А ці ўтрымае такі вялікі тэкст памяць?

Пра гэта я менш за ўсё турбаваўся. Запамінаю я моцна і

надоўга. Важна выканаць твор так, каб зацікавіць аўдыторыю. Другая турбота — тэкст кампазіцыі, яе пабудова. Канстанцін Міхайлавіч паказаў мне руку на плячо.

— Не спяшайцеся. Працуйце сістэматычна, а не ўрыўкамі. Даводзіце справу да мяжы магчымага, і калі ўсё будзе гатова, прыходзіце да мяне, пастараюся вывесці з лесу на шлях. Не губляйце толькі свайго захоплення. Жадаю вам поспеху.

Напярэдадні таго дня, на які быў прызначаны літаратурны вечар, нам пазванілі з Саюза пісьменнікаў, што Якуб Колас моцна захварэў і ляжыць у бальніцы. Гэта засмуціла ўсіх нас, але вечар, прысвечаны яму і Купалу, мы вырашылі не адкладваць.

Прыехала Уладзіслава Францаўна Луцэвіч — жонка Янкі Купалы і найлепшая прапагандыстка яго творчасці. Яна выступіла змястоўна і ўсхвалявана. Успамінала сяброўскія сустрэчы Коласа з Купалам. Першоп'яная зала слухачоў узагагродзіла яе дружнымі воплескамі.

ЗА КАМПАЗІЦЫЮ Я БЯРУСЯ

Усю вясну і лета 1950 года я штудзённа займаўся чытальніц-

кімі практыкаваннямі. Працу над кампазіцыяй «Рыбакова хата» ўвесь час адкладаў, баючыся «гаспадарыць» у коласу-скім тэксце. Паэма ляжала на стале, напамінаючы пра сябе. Маляўнічасць пейзажаў, драматызм дзеяння і скульптурная выразнасць персанажаў — усё гэта вабіла і ў той жа час пахла. У стварэнні кампазіцыі ў мяне на той час не было ніякага вопыту, і я аддаўся пошукам адпаведнай літаратуры. Пад вечар мяне перавялі служыць у Мінск. Перада мною расчыніліся дзверы Беларускай дзяржаўнай бібліятэкі імя Леніна.

Пакрысе сістэматызаваліся веды, здабытыя штудзённым працай, прыйшла ўпэўненасць у сваіх сілах. Можна было брацца за кампазіцыю. Вялікую эпічную паэму трэба было ўкласці ў «пракрустава ложка» двух канцэртных аддзяленняў, па акадэмічнай гадзіне кожнае, не парушыўшы пры гэтым фабулы і захававшы лірычны адступленні аўтара.

Паэма нагадвала вялікую раку з малымі вытокамі — ручкамі. Працуючы над кампазіцыяй, я імкнуўся ісці па фарватэру ракі, гэта значыць, па скразному дзеянню паэмы. Каб не збіцца з дарогі, я свя-

дома абмінаў ручаіны, хоць і яны вабілі зіхатлівай патокаю.

Да вялікай плыні належалі асноўныя героі і персанажы: Марына, Даніла, Валерык, Ігнат, Богут. Да вытокаў: Сымон Латушка, дзед Куцейка, бабка Ева. Для таго, каб спружыніць дзеянне, зрабіць яго больш дынамічным, што вельмі важна для жывога публічнага выканання, былі не толькі скарачаны раздзелы, а нават асобныя строфы і радкі перастаўлены з раздзела ў раздзел. І ўсё ж першы варыянт чытальніцкай кампазіцыі «Рыбакова хата» атрымаўся прызмерна вялікі і дынамічна ненапружаны. Зразумела я гэта адразу ж пасля першага правачнага чытання. Даводзілася пачынаць усё спачатку.

Нарэшце, здаецца, усё ў кампазіцыі стала на месца. Як у люстэрку, убачыў я не толькі буйныя, але і дробныя недахопы ранейшых варыянтаў. Тое, што атрымалася зараз, можна паказаць аўтару. Я накіраваўся да Канстанціна Міхайлавіча.

Быў гарачы вольскі дзень 1951 года. Да клямки веснічак у Коласаў двор нельга было дакрануцца, так нагрэлася яна на сонцы.

На ганку стаяў старэйшы сын паэта Даніла Канстанцінавіч.

Мы павіталіся. Лепах сказаць — пазнаёмліся.

— Калі вы да бацькі, — ветліва сказаў ён, — то кіруйцеся пад хвойкі. Ён там у цяньку.

Канстанцін Міхайлавіч ляжаў на спіне ў гамаку і глядзеў некуды ў адну кропку на сухое верхавінае дрэўці ў бяздонную далечыню сіняга бязвоблачнага неба. На мудрым твары паэта лунаў цень глыбокай задуманнасці і нават смутку.

— Добрага здароўя, Канстанцін Міхайлавіч! — сказаў я, усхваляваны яго выглядам.

Якуб Колас раптоўна ажывіўся і прызна падаў мне руку.

— Добры дзень, Аляксеі Аляксеевіч! Рад вас бачыць. Я, шчыра кажучы, думаў, што не хапіла ў вас смеласці распачыць сваю працу, не хапіла цярднення. Добра, што не адступіліся. А я тут крыху засумаваў. Шкада мне хлопца... І асабліва шкада, што няма як дапамагчы яму. Не магу... Не маю права.

Колас змоўк. А я, нічога не зразумевшы, чакаў далейшага глумачэння.

(Працяг будзе).

МІНСКІ ІНТЭР'ЕР

Поспехі, якіх дасягнулі ў апошні час беларускія архітэктары і мастакі ў праектаванні і збудаванні грамадскіх памяшканняў, не могуць не цешыць нас. Менавіта ў вырашэнні інтэр'ераў ярка і сутыкаюцца архітэктар з мастаком, каб спалучыць функцыянальнае і мастацкае ў адно цэлае.

Не парушаючы ўтульнасці, так неабходнай не толькі ў жылым, але і ў грамадскім памяшканні, мастакі-архітэктары скарыстоўваюць колер і фарбу аздабляльных матэрыялаў, спалучаюць іх з арганізацыяй святла і абсталявання, каб эстэтычнае ўздзеянне інтэр'ера было найвышэйшым і не замінала яго функцыянальнаму прызначэнню.

У сучасных інтэр'ерах грамадскіх будынкаў беларускай сталіцы можна сустрэць і натуральныя, і штучныя аздабляльныя матэрыялы. Імкненне некаторых аўтараў выявіць у інтэр'еры нацыянальнае не замінае скарыстанню новых матэрыялаў.

Адной з найстарэйшых аздабаў на Беларусі была кераміка. Яшчэ ў XII стагоддзі паліваная кераміка складала аснову інтэр'ера ў Пінску, Гродна і іншых гарадах. Розныя сацыяльныя эпохі па-рознаму дыктавалі свае патрабаванні да гэтага матэрыялу, але ён да гэтых нашых дзён у сваёй першароднай аснове.

У старажытныя часы кераміка ішла галоўным чынам для аздабы фасадаў — арнаментальныя матывы, устаўкі, крыжы (Каложская царква ў Гродна). Потым яна перайшла і ў інтэр'ер. Характэрным прыкладам тут з'яўляецца маёлікавая падлога Ніжняй царквы ў Гродна, што збудавана ў XII стагоддзі.

Паліваная і непаліваная, глазураваная і неглазураваная плітка цяпер ідзе як на абліцоўку сцен, калон, так і для чыста эстэтычных мэт — на дэкаратыўныя устаўкі і мастацкія пано. Сучасная тэхналогія мае магчымасць вырабляць керамічныя дэталі самых розных памераў, рознага колеру, рознай фактуры. Варта спыніцца ў вестыбюлі гасцініцы «Мінск», завітаць у кнігарню «Падпісныя выданні» ці ў магазін «Ласункі», што на Ленінскім праспекце сталіцы, каб пераканацца, як скарыстанне розных каларытных суродніс буйной і дробнай пліткі, кэрмічных пано і шмотных уставак, а таксама адпаведнага абсталявання ствараюць цэласны эстэтычны комплекс.

Не менш традыцыйным у нас

з'яўляецца такі аздабляльны матэрыял, як дрэва. Вытокі традыцый вярта шукаць у даўніх, рубленых з нечасаных бяровенняў зрубам, якія пазней прымалі на сябе элементы аздабы ў выглядзе пілаванай дошкі, што ішла спачатку на зашчыткі, на ліштвы вокнаў, а пазней і на шалёўку сцен.

Вялікі выбар парод дрэва ў беларускім лесе, параўнаўча простая і лёгкая апрацоўка драўніны, зручнасць і трываласць у эксплуатацыі, высокія дэкаратыўныя якасці (колер, тэкстура) даўно звярнулі ўвагу майстроў на неабходнасць скарыстання гэтага матэрыялу ў інтэр'еры. Да нашых дзён захаваліся найвышэйшыя ўзоры разбярскай апрацоўкі дрэва ў інтэр'еры Георгіеўскай царквы ў Давыд-Гарадку і Міхайлаўскай у Слуцку, выразаных з дрэва калоны Мікалаеўскай царквы ў Кажан-Гарадку.

Дошкі, рэйкі і брускі рознага памеру і профілю — гэта ў руках сучаснага майстра матэрыял, які дае магчымасць будаваць інтэр'еры вельмі арыгінальныя (кафэ «Планета», магазін «Адзенне» і інш.). У кнігарні ж «Палітычная кніга» на вуліцы К. Маркса аўтары пайшлі яшчэ далей, скарыстаўшы дрэва для тэматычнага пано, каб раскрыць у ім гістарычны шлях беларускага народа.

У шмат якіх грамадскіх будынках сталіцы побач з традыцыйнымі аздабляльнымі матэрыяламі скарыстаны і новыя, сучасныя: на падлозе паркет сутыкаецца з тэраца, на сценах — камень з мармуровай крошкай і г. д. Гэта ўзмацняе зрокавае ўспрыманне. У некаторых інтэр'ерах удала гарманіруюць вітрыны і металічныя рашоткі. Або кераміка спалучаецца з металам у выглядзе рашоткавых дзвярэй, як у кафэ «Журавінка».

Кафэ «Журавінка» — добры прыклад скарыстання традыцыйнага і новага ў вырашэнні інтэр'ера. Кідаецца ў вочы ўдалае фарміраванне вонкавай прасторы на падставе прынятых унутраных вырашэнняў, які і ў кінатэатры «Піянер».

Абодва гэтыя будынкі маюць шмат здабенства — падлога залаў і пляцоўкі перад будынкам вырашаны ў адным узроўні. Тэрацавай падлозе залаў па разрэцы і па колеры адпавядае пакрыццё пляцоўкі перад уваходам. У абодвух выпадках яны не кантрастуюць.

У кінатэатры «Піянер» сувязь інтэр'ера з экстэр'ерам падкрэсліваецца кампазіцыйнай касавай залы і фая з невялікім вадаёмам, акаймаваным зелянінай. Уражанне ўзмацня-

ецца скарыстаннем рванага (неапрацаванага) каменя, якім аконтурна зялёная выспачка з басейнам унутры будынка і падпорная сценка ад вуліцы.

Тое самае і ў кафэ «Журавінка». На фасадных плоскасцях бачна абліцоўка сцяны плітамі з шмота. На гэтых плітах — маскі скамарохаў, стылізаванае сонца, казачныя птушкі і інш.

Тынкаванне паверхняў вядома з глыбокай старажытнасці, хоць на працягу стагоддзяў матэрыялы для тынку і сам змест яго неаднаразова мяняліся, удасканальваліся. Цяпер для аздабляльных мэт карыстаюцца разнастайным тынкам некалькіх дзесяткаў відаў, які па фактуры бывае гладкі і шурпаты.

Намаганні архітэктараў грамадскіх будынкаў — выявіць найлепшым чынам дэкаратыўныя ўласцівасці аздабляльных матэрыялаў, скарыстоўваючы для гэтага кантрастнае супастаўленне фактур (люстраная паверхня шкла і рваная фактура каменя). У дадатак да ўсяго ўвага архітэктараў скіравана на дасягненне як мага больш арганічнай сувязі інтэр'ера з наваколлем, як гэта зроблена ў будынку гарвыканкома, магазіне «Сінтэтыка», дзе інтэр'еры як бы раскрыты насустрач гарадскому краявіду.

Інтэр'еры грамадскіх будынкаў у беларускай сталіцы сведчаць пра пэўны прагрэс у архітэктуры, а таксама ў манументальна-дэкаратыўным і выяўленчым мастацтве. Мы заходзім у фая рэстарана «Мінск» і не можам не захапіцца прыгожымі сценамі, якія аздаблены сярэдніх памераў галькай з удала размешчанымі шмотнымі ўстаўкамі. Той, хто зойдзе ў магазін «Тканыны, абутак, адзенне» на вуліцы Талстога, абавязкова заўважыць, як прыгожа абліцаваны калоны непаліванай керамічнай пліткай. Традыцыйны класічны вуграж усё часцей запаўняе пустыя проймы каля маршаў лесвіц і, як правіла, удала. Прыгадаем хоць бы вестыбюль радыётэхнічнага інстытута, што на Падлеснай вуліцы.

Большасць інтэр'ераў Мінска вырашана ў традыцыйным матэрыяле ці праз удалае спалучэнне традыцыйнага і новага аздабляльнага матэрыялу. Адпаведна нашаму часу і яго патрабаванням мастацкі ўзровень інтэр'ера залежыць ад сумесных узгодненых намаганняў архітэктараў, мастакоў і будаўнікоў. Мінскі інтэр'ер ужо набыў права мастацкай самастойнасці.

Віктар ВАЛОШЫН.

Цвіце бэз.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

СОНЕЧНЫ НАПІТАК

Цяжка доўгі час захаваць свежасць і водар яблыка. Плады большасці прамысловых гатункаў могуць ляжаць толькі некалькі месяцаў. Яны патрабуюць асаблівага абыходжання. Кожны яблык старанна засцерагаецца ад пашкоджанняў, перакладваецца стружкай. Каб укладзі 30 тон пладоў, трэба паўтары тысячы скрынак. Але як прыемна ў студзені пакаштаваць сакавітыя, быццам толькі сарваных яблык!

Акадэмік АН БССР А. Вечар лічыць, што можна атрымаць асалоду ад паху пладоў шмат пазней гэтага тэрміну, не загрушчываючы склады гарамі скрынак. У лабараторыі біяхіміі і малекулярнай біялогіі Інстытута эксперыментальнай батанікі АН БССР, якой кіруе вучоны, распрацаван метад працяглага захоўвання зброджанага яблычнага соку. Летам і восенню, калі паспяваюць плады, з іх атрымліваюць сок, даючы яму перабрадзіць, разліваюць у дубовыя бочкі або цыстэрны, пакрытыя ўнутры шкляной эмаллю, і шчыльна закрываюць. Атрымліваецца сухі сідр — лёгкі, прыемны напітак. У такім стане ён застаецца свежым на працягу года. Для захоўвання тых жа 30 тон яблык у выглядзе зброджанага соку патрабуюцца ўмістасць аб'ёмам у два дзесяткі кубічных метраў. Паўраўнае: цыстэрна ў 20 кубаметраў і паўтары тысячы скрынак!

Новы метад прайшоў эксперыментальную праверку на Магілёўскім вінаводстве, у саўгасах «Любань» Мінскай вобласці і «Глебаўскі» Харкаўскай вобласці. Праз дзесяць месяцаў дэгустатары адкрылі бочкі. Аказалася, што зброджаны сок захаваў колер, смак і танчэйшы адценні паху, характэрны для кожнага гатунку яблык. Засталася толькі разліць яго ў бутэлькі і пусціць у продаж. Такага лёгкага, асвятлячага сонечнага напітку Беларусь можа выпусціць да 2 мільянаў гекталітраў у год. Сок прыгодны таксама для прыгатавання розных пладова-ягадных він.

Прапанаваны метад захавання яблычнага соку вельмі выгадны пры багатых ураджаях, калі трэба хутка перапрацаваць вялікую колькасць пладоў.

ГУМАР

Настайнік запісаў у дзёнік вучаніцы: «Мэры — вельмі гаваркая». Назаўтра Мэры паказвае дзёнік з адказам бацькі: «А калі б вы паслухалі яе маці!»

— Вы акцёр? А я банкір. Мне сорамна прызнацца, але я не быў у тэатры ўжо дзесяць год.
— Не саромцеся, — скажаў акцёр. — Я таксама не наведваў банк больш за дзесяць год.

Псіхіятр скардзіцца калегу: — Не ведаю, што і рабіць: адзін пацыент увесь час прапануе мне купіць у яго Ніягарскі вадаспад.

— Вазьміце ды купіце!
— Не магу, занадта дорага прасіць.

Размова школьнікаў:
— Мне б хацелася стаць чарніком.
— Навошта?
— Каб ператварыць нашага настаўніка матэматыкі ў канарэйку і потым адчыніць акно.

— Дарагі, паедзем на тыдзень у Ніцу.
— Гэта немагчыма. Трэба падымаць пра нашы даўгі.
— Вось там у цябе і будзе больш часу думаць пра іх.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК-ГСП, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 44.
ТЭЛЕФОНЫ: 33-07-82, 33-03-15, 33-15-15, 39-87-92.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.
Зак. № 612.

СПОРТ

СПОРТ

СПОРТ

Традыцыйныя спаборніцтвы на кубак БССР па веславанні на байдарках і каноэ сёлета праходзілі на рацэ Мухавец у пагранічным Брэсце. У іх прынялі ўдзел мацнейшыя спартсмены рэспублікі. Першае месца заваявалі весляры спартыўнага таварыства «Спартак». Яны і сталі ўладальнікамі кубка. **НА ЗДЫМКУ:** заезд на 10 000 метраў на байдарках у мужчын.

Фота В. ГЕРМАНА.

ДУЭТ БЕЛАРУСКІХ АСІЛКАЎ

З румынскага горада Канстанца, дзе праходзіў чарговы чэмпіянат Еўропы па цяжкай атлетыцы, прыйшла добрая навіна: атлет лягчайшай вагавай катэгорыі з Беларусі Рафаіл Белянкоў набраў у суме мнагабор'я 360 кілаграмаў (120+105+135) і стаў чэмпіёнам Еўропы.

У гэты час у Маскве праходзілі спаборніцтвы, у якіх прымалі ўдзел мацнейшыя савецкія штангісты. Беларускі спартсмен Валерый Шарый устанавіў тут новы сусветны рэкорд для атлетаў сярэдняй вагі — 527,5 кілаграма.

Гэты поспех беларускіх штангістаў асабліва прыемны напярэдадні Алімпійскіх гульняў у Мюнхене. Ёсць усе падставы чакаць выхаду Р. Белянкова і В. Шарыя на мюнхенскі памост.